

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Vinařská turistika ve vybraném regionu ČR

Vinařská turistika na příkladu vybrané akce Pálavského vinobraní

Bakalářská práce

Autor: Veronika Cimermanová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Bc. Libor Lněnička, Ph.D.

Hradec Králové

duben 2023

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 24.4.2023

Veronika Cimermanová

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Mgr. Bc. Liboru Lněničkovi, Ph. D. za metodické vedení práce, užitečné rady, za pravidelné konzultace a za jeho včasné odpovědi na veškeré dotazy.

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku vinařské turistiky v Mikulovské vinařské podoblasti. Práce je zaměřena na vinařskou akci Pálavské vinobraní, na kterém ukazuje příklad vinařské turistiky. Teoretická část práce se zabývá charakteristikou vinařského cestovního ruchu, historií vinařství v České republice, předpoklady pro vinařskou turistiku v České republice a vinařskými oblastmi. Praktická část představuje Mikulovskou vinařskou podoblast a její potenciál pro vinařskou turistiku a zároveň představuje samotnou vinařskou akci Pálavské vinobraní. Součástí praktické části je dotazníkové šetření, kde je popisována spokojenost účastníků vinařské turistiky na Pálavském vinobraní. V závěru práce jsou vyhodnoceny výsledky dotazníkového šetření.

Klíčová slova: vinařství, vinařský cestovní ruch, vinobraní, vinařské oblasti, Mikulovská vinařská podoblast

Abstract

The bachelor thesis focuses on the topic of wine tourism in the Mikulov wine subregion. The thesis focuses on the wine event Pálav Wine Festival, which shows an example of wine tourism. The theoretical part of the thesis deals with the characteristics of wine tourism, the history of winemaking in the Czech Republic, prerequisites for wine tourism in the Czech Republic and wine regions. The practical part presents the Mikulov wine sub-region and its potential for wine tourism and also presents the wine event Pálav Wine Festival itself. The practical part includes a questionnaire survey describing the satisfaction of participants in wine tourism at the Pálav Wine Festival. The results of the survey are evaluated at the end of the thesis.

Key words: winemaking, wine tourism, wine harvest, wine regions, Mikulov wine sub-region

Title: Wine tourism in case study of selected event - Pálav wine harvest

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a metodika zpracování	3
2.1	Cíl práce.....	3
2.2	Metodika zpracování.....	3
3	Teoretická východiska	6
3.1	Vinařský cestovní ruch.....	6
3.2	Historie vinařství na území Čech a Moravy.....	7
3.3	Specifika a předpoklady vinařské turistiky v České republice.....	11
3.3.1	Vinařské akce a slavnosti.....	12
3.3.2	Víno a jeho dělení	15
3.3.3	Vinařské stezky	17
3.3.3.1	Moravské vinařské stezky	19
3.4	Vinařské oblasti v České republice.....	20
3.4.1	Vinařská oblast Čechy.....	21
3.4.1.1	Mělnická vinařská podoblast.....	22
3.4.1.2	Litoměřická vinařská podoblast	22
3.4.2	Vinařská oblast Morava.....	23
3.4.2.1	Slovácká vinařská podoblast	24
3.4.2.2	Velkopavlovická vinařská podoblast.....	25
3.4.2.3	Znojemská vinařská podoblast.....	26
3.4.3	Vinařské obce.....	27
3.4.4	Viniční tratě	27
4	Praktická část.....	29
4.1	Mikulovská vinařská podoblast.....	29
4.1.1	Geografické předpoklady pro pěstování vinné révy.....	31

4.1.2	Turistické atraktivity v Mikulovské vinařské podoblasti	32
4.1.3	Moravské vinařské stezky	34
4.1.4	Vinařské naučné stezky.....	35
4.2	Vinařské akce v Mikulovské vinařské podoblasti.....	38
4.2.1	Pálavské vinobraní.....	40
4.3	Dotazníkové šetření	41
4.4	Zpracování výsledků	41
4.5	Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření.....	52
5	Shrnutí výsledků.....	54
6	Závěry a doporučení	58
7	Seznam použité literatury.....	60
8	Zadání práce.....	64

Seznam obrázků

Obrázek 1: Ukázka mapy Moravských vinařských stezek	20
Obrázek 2: Ukázka mapy vinařské oblasti Čechy	21
Obrázek 3: Ukázka mapy vinařské oblasti Morava.....	24

Seznam grafů

Graf 1: Návštěvnost vinobraní	42
Graf 2: Doba návštěvy	42
Graf 3: Preferovaná část programu.....	43
Graf 4: Nejlepší vinařství.....	44
Graf 5: Nejlepší akce z programu.....	45
Graf 6: Nejoblíbenější místa.....	46
Graf 7: Ubytování	47
Graf 8: Ubytování v okolních vesnicích	48
Graf 9: Vstupné	49
Graf 10: Návštěva vinobraní příští rok.....	49
Graf 11: Pohlaví respondentů	50
Graf 12: Věk respondentů.....	51

Seznam tabulek

Tabulka 1: Obce s významem pro vinařskou turistiku.....	27
Tabulka 2: Vybrané viniční tratě Mikulovské vinařské podoblasti.....	28

Seznam zkratk

VOC – víno originální certifikace

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá vinařským cestovním ruchem a přibližuje jeho význam a využití v cestovním ruchu České republiky. Vinařský cestovní ruch byl vybrán hlavně proto, že se jedná o velmi specifickou formu venkovského cestovního ruchu, která je v České republice stále poměrně mladá, ale za to se velmi rychle vyvíjí a formuje.

Pro tuto bakalářskou práci byla vybrána Mikulovská vinařská podoblast, neboť se na území této oblasti nachází vinařské stezky, které jsou pro cestovní ruch atraktivní, a zároveň se zde koná i spousta kulturní akcí, které přispívají k větší návštěvnosti území. V této práci je analyzována kulturní akce Pálavské vinobraní, které se dá označit za hlavní kulturní akci v této podoblasti.

Mikulovská vinařská podoblast je bohatá i na ostatní turistické atraktivity, ať už se jedná například o Archeopark v Pavlově či o vodní nádrž Nové Mlýny, zříceninu hradu Dívčí hrady nebo dokonce větší část Lednicko-valtického areálu, který je zapsaný na seznamu světového dědictví UNESCO. Není tudíž překvapení, že je podoblast turisty velmi vyhledávaná. Kromě turistiky jsou zde také příhodné podmínky pro cyklisty.

Záměrem bakalářské práce na téma: „Vinařská turistika na příkladu vybrané akce Pálavského vinobraní“ bylo na příkladu 75. ročníku Pálavského vinobraní analyzovat vybrané aspekty produktu cestovního ruchu Mikulovské vinařské podoblasti.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol, ale pro práci jsou stěžejní kapitoly 3 a 4. Třetí kapitola je zaměřena na vymezení pojmu vinařská turistika v cestovním ruchu, dále se zaměřuje historii vinařství v České republice, a především na specifika a předpoklady vinařské turistiky na našem území. V kapitole je taktéž popsáno dělení vína a jsou zde popsány i vinařské stezky, které mají pro vinařskou turistiku velký význam. Na konci kapitoly jsou

představeny obě dvě vinařské oblasti, které se v České republice nachází, a to sice vinařská oblast Čechy a vinařská oblast Morava. Představení těchto oblastí je doplněno zmínkou o vinařských obcích a viničních tratích.

Čtvrtá kapitola je pro práci nejdůležitější. V kapitole je nejdříve představena celá Mikulovská vinařská podoblast její geografické předpoklady pro pěstování vinné révy, turistické atraktivity a taktéž vinařské stezky. Dále jsou v kapitole popsány vinařské akce konající se v podoblasti, díky kterým se rozvíjí vinařská turistika a zároveň roste její význam. Následně je před představena nejvýznamnější vinařská akce Mikulovské vinařské podoblasti, a to sice Pálavské vinobraní. V této části práce se taktéž nachází dotazníkové šetření zaměřené na názory návštěvníků Pálavského vinobraní na vinařskou turistiku v Mikulovské vinařské podoblasti.

2 Cíl práce a metodika zpracování

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je na příkladu Pálavského vinobraní analyzovat vybrané aspekty produktu cestovního ruchu Mikulovské vinařské podoblasti. K naplnění hlavního cíle práce slouží následující dílčí cíle:

1. Vymezení Mikulovské vinařské podoblasti a geografická charakteristika podoblasti.
2. Pomocí analýzy identifikovat turistické produkty Mikulovské vinařské podoblasti.
3. Zjistit názory návštěvníků na vinařskou turistiku Mikulovské vinařské podoblasti prostřednictvím dotazníkového šetření.

2.2 Metodika zpracování

Jedna část teoretické části byla zpracována na základě literární rešerše. Literatura byla vybrána tak, aby byla relevantní k tématu. Literatura byla vybírána zejména ve vědecké knihovně ve městě Hradec Králové a ve studijní knihovně Univerzity Hradec Králové. Kniha *Venkovský cestovní ruch* od Ludmily Dömeové v práci nakonec použita nebyla kvůli tomu, že nebyla nalezena ani v jedné knihovně, odkud byla čerpána další literatura. Kniha *Lexikon moravského vinařství: historie a současnost pěstování vinné révy na Moravě. 1. díl* od Petra Doležala nebyla využita, neboť se v ní nenacházely informace, které by byly pro práci přínosné.

Další část byla zpracována dle informačních letáčků, které byly posbírány v různých turistických informačních centrech nacházejících se na území Mikulovské vinařské podoblasti. Letáčky jsem si vybírala sama v době, kdy jsem oblast navštívila právě za účelem navštívení Pálavského vinobraní. Poslední část teoretické části práce byla zpracována z volně dohledatelných internetových zdrojů, které byly relevantní k vinařské problematice. V praktické části proběhl primárně sběr dat v rámci dotazníkového šetření, které bylo rozesíláno mezi účastníky kulturní akce Pálavské vinobraní.

Na základě vybraných cílů práce byly stanoveny následné výzkumné otázky:

Výzkumná otázka č. 1: Je pro účastníky Pálavského vinobraní 2022 atraktivnější doprovodný program nebo degustace vín?

Metodika: Tato výzkumná otázka byla stanovena z toho důvodu, že doprovodný program a degustace vín jsou hlavními body programu, za kterými účastníci vinobraní jezdí. Otázka vychází jak z teoretické části, tak i z praktické části. V praktické části bude výzkumná otázka vycházet z dotazníkového šetření, kam byla podobná otázka zasazena.

- **Podotázka:** Převažují v programu pálavského vinobraní více akce zaměřené na kulturní vystoupení umělců nebo na gastro turistiku?

Výzkumná otázka č. 2: Jaké produkty vinařské turistiky přispívají atraktivitě Mikulovské vinařské podoblasti?

Metodika: Tato otázka byla zvolena z toho důvodu, že se v Mikulovské vinařské podoblasti koná celá řada vinařských akcí a zároveň se zde nachází i několik vinařských stezek. Průzkum této otázky je podpořen teoretickými východisky, které se nachází v praktické části. Mimo jiné je v teoretických východiscích praktické části popsána vinařská akce Pálavské vinobraní, která je atraktivitě podoblasti nápomocná.

Výzkumná otázka č. 3: Jakou částku jsou účastníci vinobraní ochotni zaplatit za vstupné?

Metodika: Výzkumná otázka vychází z faktu, že vstupné na Pálavské vinobraní se v posledních letech zvyšovalo. Otázka je podpořena dotazníkovým šetřením, kam byla taktéž vybrána otázka na vstupné, kterou měli respondenti zodpovědět.

- **Podotázka:** Je pro návštěvníky důležitější zakoupit permanentku na celý víkendový program nebo pouze na jeden den?

Výzkumná otázka č. 4: Je účastníky využíváno více ubytování přímo v místě konání akce nebo v blízkém okolí?

Metodika: Otázka byla zvolena z důvodu, že ubytovací kapacity jsou během Pálavského vinobraní v Mikulově zcela vyčerpány a účastníci jsou tak nuceni ubytovat se v okolních vesnicích, které se nachází do 15 kilometrů od místa konání akce. Otázka je podpořena dotazníkovým šetřením, kde byli ohledně ubytování dotazováni respondenti.

3 Teoretická východiska

3.1 Vinařský cestovní ruch

Vinařský cestovní ruch, který je někdy také označován jako vinařská turistika, je dle Vystoupila a Šauera (2011) přiřazován k poměrně mladým turistickým aktivitám v České republice. Další používanou definicí je ta, kterou uvádí Hall et al. (2000), kdy dle něj lze vinařskou turistiku charakterizovat jako návštěvu vinic, vinařství, vinařských akcí a přehlídek vín za účelem rekreace. Dle Carlsena a Charterse (2006) jsou základní prvky vinařské turistiky tvořeny vínem, jídlem, cestovním ruchem a uměním. Zároveň dodává, že tyto prvky poskytují balíček, který chtějí účastníci vinařské turistiky zažít.

Zelenka a Pásková (2012, s. 605) definují vinařský cestovní ruch jako *„formu cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni poznáváním způsobu pěstování vína v tradičních vinařských oblastech, návštěvami vinohradů, ochutnávkami vín, procítěním atmosféry vinných sklípků, vináren a vinoték, nákupem archivních i nových vín.“*

Vystoupil a Šauer (2011) uvádí, že i přesto, že se u nás vinná réva pěstuje a víno produkuje již řadu století, tak samotné víno se jako turistický produkt začalo ve větší míře prosazovat teprve nedávno. Dále upřesňují, že se nejedná pouze o víno jako specifickou pochutinu, ale o vše, co je s vínem spojené a co nějakým způsobem navazuje na aktivity související s cestovním ruchem v masovém měřítku.

Počátky vinařského cestovního ruchu, jak zmiňuje Vystoupil a Šauer (2011) je možné hledat především na jižní Moravě, kde je pěstování vína tradičně svázáno se specifickou venkovskou kulturou a lidovou architekturou. To také dokazuje fakt, že vinné sklepy jsou v této oblasti zmiňovány již v 15. století. Jak dále autoři uvádí, v současné době je vinařský cestovní ruch úzce spjat jak s rozličnými formami aktivního cestovního ruchu, což je například pěší turistika nebo cykloturistika, tak s rekreačními pobyty u vody, návštěvou kulturních, historických a přírodních

památek a dalších atraktivit. Dále zmiňují, že vzhledem k uvedeným predispozicím má vinařská turistika sezónní charakter, s jednoznačnou dominancí v letní sezóně. Svaz vinařů České republiky, který byl založen v roce 1993, zařazují Vystoupil a Šauer (2011) mezi nejvýznamnější aktéry v oblasti vinařství a vinařské turistiky obecně. Prostřednictvím jednotné organizace hájí Svaz vinařů České republiky zájmy pěstitelů hroznů a výrobců vína, a to jak u nás, tak v zahraničí. Mimo jiné se svaz taktéž podílí na legislativním procesu nového vinařského zákona a předpisů EU. Autoři dále uvádí, že kromě Svazu vinařů České republiky se podílí na propagaci vinařské turistiky také Vinařský fond České republiky, který má za poslání podporovat vinaře a vinohradnictví v rámci evropských struktur.

Vystoupil a Šauer (2011) označují vinařský cestovní ruch v České republice jako často diskutovaný pojem, a to zejména na Moravě. Jak dále uvádí, pod záštitou organizací a sdružení vznikala spousta aktivit, které mají za cíl dostat vinařský cestovní ruch a vše s ním spojené do podvědomí co nejvíce lidí. Toto se snaží změnit mezinárodní fóra, kde jsou pořádány semináře a symposia na kterých lze nalézt výrobce vína, majitelé vinoték, zástupce vinařských obcí, mikroregionů a zájmových sdružení, ale také i zástupce vinařských stezek. Na těchto fórech, je tuzemský vinařský cestovní ruch a aktivity s ním spojené porovnávány s podobnými produkty v geograficky blízkých zemích. Těmi jsou myšleny Slovensko, Maďarsko, Rakousko, Německo a Itálie. Nemusí se to zdát, ale mezinárodní spolupráce je v oblasti vinařského cestovního ruchu žádoucí, a to zejména vzhledem ke zkušenostem ostatních, turisticky vyspělejších, zemí, kde se tato forma cestovního ruchu jeví po řadu let jako perspektivní.

3.2 Historie vinařství na území Čech a Moravy

Vinařství má na území naší země již velmi dlouhou tradici. První oblastí, kde se začala vinná réva pěstovat byla oblast Moravy. Podle Dudáka (2011) sahá historie pěstování vinné révy na území Moravy pravděpodobně do období panování římského císaře Marka Aurelia Proba, který vládl v letech 276-282. Právě ten zrušil nařízení týkající se zákazu vysazování vinic v římských koloniích

z roku 91 př.n.l. Uvádí, že znalost pěstování vinné révy i zpracování hroznů přinesli římský vojáci do pohraničních pevností a stanic, mimo jiné tedy i do Mušova u Mikulova. Na tuto skutečnost navazuje Obůrková (2013), která uvádí, že jedna z římských legií z Vídně si tehdy zbudovala opěrný bod na kopci přímo pod Pálavou, v místech, kde se dnes nachází Novomlýnská nádrž. S odchodem římských legionářů se však na dlouhé léta vytratilo i vinohradnictví, které se na Moravě znovu objevilo až v dobách slovanských osídlení.

Dudák (2011) ale dále zmiňuje, že podle jiných názorů se u nás vinohradnictví trvale usadilo až v 9. století v období Velkomoravské říše, kdy k rozvoji vinohradnictví a vinařství obecně měla přispět postupující christianizace během které se hojně vyráběla takzvaná mešní vína. První písemnou zmínkou o vinicích na Moravě byla dle Dudáka (2011) listina benediktínského kláštera v Třebíči z roku 1101.

Jak Dudák (2011) dále uvádí, kláštery se staraly o rozvoj vinařství od 12. století, od 2. poloviny 13. století se ale začala angažovat města, což bylo pro rozvoj vinohradnictví příznivé období. Příznivá doba to byla i s ohledem na klima, neboť díky němu bylo možné zakládat vinice i v okolí Olomouce, Přerova či dokonce v podhůří Jeseníků. Již v té době byli v největší oblibě vína mikulovská, znojemská, hustopečská a valtická. Dalším zmiňovaným milníkem v historii vinohradnictví na Moravě je rok 1309, kdy Mikulov díky v té době vládnoucím Lichtenštejnům získal falkenštejnské horenské právo. Horenské právo je souhrn právních předpisů týkajících se vinohradnictví. V horenském právu byly dále zahrnuty předpisy o práci, mzdě, sousedských sporech, desátky, ale také předpisy o doporučeném chování na vinohradě a sankce za porušení tohoto chování. Po vydání horenského práva v Mikulově vznikaly ale jisté spory, proto moravský markrabě Jan Jindřich vydal v roce 1355 vzorový viniční řád pro Moravu, který mimo jiné obsahoval regulační opatření ohledně dovozu vín z ciziny. Roku 1379 potvrdil moravský markrabě Jošt nové horenské právo, které se následně stalo vzorové pro spoustu dalších moravských vinařských obcí.

Dočasné zpomalení rozvoje vinařství, přišlo dle Dudáka (2011) během husitských válek. Toto zpomalení ale nemělo naštěstí dlouhého trvání. Ve 2. polovině 16. století se na Moravu dostali novokřtenci, též nazývaní habáni, kteří následně moravské vinařství významně ovlivnili.

Obůrková (2013) uvádí, že vinařství u nás před třicetiletou válkou zažívalo zlatý věk. Na Moravě v té době bylo asi 20 000 ha vinic a v Čechách 15 000 ha. Rozmach, který se projevoval tím, že byl vínu domácí trh malý, byl tvrdě ukončen válkou. Bohužel, kvůli válce přibližně polovina vinic zanikla a už nikdy nebyla obnovena. Toto tvrzení Dudák (2011) doplňuje tak, že o obnovu zaniklých vinic usilovala hlavně šlechta, a to jak prostřednictvím sedláků, tak přímou režií. I přesto, že tato usilovná snaha šlechty byla úspěšná, nebyla bohužel úspěšná natolik, aby byly vinice obnoveny do takového rozsahu, ve kterém se nacházely před třicetiletou válkou. Co podle Obůrkové (2013) bylo zárukou budoucího vývoje moravského vinařství byl fakt, že si vinné sklepy začali budovat i drobní venkovští vinohradníci. Vinné sklepy se jinak nacházely pouze v podzemí klášterů a šlechtických sídel.

Dudák (2011) dále popisuje, že v roce 1783 přestaly působit horenské soudy a rok poté byl vydán úplně nový viniční řád. Rozvoj vinařství dále pokračoval až do druhé poloviny 19. století, kdy na konci století bylo vinohradnictví ohroženo révokazem, který zapříčinil, že v průběhu několika dalších let se rozsah moravských vinic velmi markantně snížil a teprve po zvládnutí této krize začal opět vzrůstat. Jak doplňuje Obůrková (2013) mimo révokaze se objevilo na konci 19. století vícero škůdců, kteří vinohrady ohrožovali. Jednalo se například o peronosporu či oidium. Révokaz, který napadá kořeny vinné révy, byl poprvé odhalen ve Francii, kde bylo zničeno více než milion hektarů vinic. Révokaz, jak je uváděno výše, se objevil i na území naší republiky. Jeho objev byl zaznamenán v katastru vinařské obce Šatov u Znojma a odtud se poté rozšířil na celou Moravu, kde napadal vinice.

Jak Obůrková (2013) popisuje, tak při boji s révokazem začaly vznikat první zemské a státní révové školky sloužící pro produkci štěpovaných sazen a také rozlehlé vinice, ze kterých byly odebírány podnože pro obnovu vinic.

Naše vinice zaznamenaly další rozvoj až teprve koncem 20. století. K obnově tradičních rodinných vinařství a ke vzniku kompletně nových firem přispěla restituce vinic a široká privatizace. Nový vinařský zákon z roku 1995 s následným vstupem České republiky do Evropské unie přinesli společně výrazné změny ve vinařství.

3.3 Specifika a předpoklady vinařské turistiky v České republice

Vinařská turistika je specifická hlavně tím, že je provázaná s různými druhy a formami cestovního ruchu. Nezbytnou součástí vinařské turistiky je samozřejmě víno, které je silně spjata s atraktivitou vinařské destinace.

Důležitým předpokladem pro realizaci vinařské turistiky je především vhodné zázemí. Nejdůležitější podmínkou je výskyt vinařských oblastí, které produkují víno, za kterým jsou návštěvníci ochotní přijet. Další nepřehlédnutelnou podmínkou je zázemí pro účastníky vinařského cestovního ruchu, a to nejen v podobě vinoték, vinných sklepů, ale také v podobě ubytovacích a gastronomických zařízení.

Předpoklad, který nelze opomenout je určitě atraktivita vinařské podoblasti, do které se zahrnují i kulturně historické a přírodní památky, venkovské prostředí, zvyky a tradice či nabídka kulturních společenských akcí, které jsou přístupné veřejnosti.

Vystoupil a Šauer (2011) za nejvýznamnější oblast vinařské turistiky na jižní Moravě označují pomyslný trojúhelník, který lze nalézt mezi obcemi Novosedly – Hodonín – Blučina. To znamená, že do tohoto trojúhelníku spadá větší část Mikulovské vinařské podoblasti, jižní a střední část Velkopavlovické vinařské podoblasti a západní část Slovácké podoblasti. Jak dále uvádí, v těchto vyjmenovaných oblastech se nachází nejvíce vinic, pěstitelů a výrobců vína, potřebné turistické zázemí a infrastruktura – tou jsou myšlena především turisticky využitelná lůžka a větší kapacity vinných sklípků. Dále je zde výskyt vinařských stezek a taktéž blízkost přírodních, kulturních a dalších atraktivit. Z těchto atraktivit jsou pro jižní Moravu nejvýznamnější národní park Podyjí, Lednicko-valtický areál a také chráněná krajinná oblast Pálava.

Prokeš (2013) ve své studii zdůrazňuje fakt, že rozvoj vinařské turistiky je zejména pro jižní Moravu velmi důležitý. Jak uvádí, tak díky rozvinuté vinařské turistice rostou v regionu příjmy, zvyšuje se životní úroveň obyvatel a v regionu roste počet pracovních míst. Uvádí, že právě díky vínu v regionech zůstává obyvatelstvo a zároveň se tím udržují místní tradice a folklór.

Čím se také ve své studii Prokeš (2013) zabývá jsou vinařští turisté, pro které jsou v rámci vinařské turistiky atraktivní prohlídky vinic, zapojení do práce na vinicích či samotná pomoc při výrobě vína. Dalším předpokladem, který zmiňuje, je nový zájem o místní speciality, který je spjatý s rozvojem vinařské turistiky. Specifikům, která jsou pro rozvoj vinařské turistiky podstatná se věnují následující podkapitoly, které popisují jak vinařské kulturní akce, tak i vinařské stezky, které se v těchto oblastech nachází.

3.3.1 Vinařské akce a slavnosti

Jak je již zmíněno výše, vinařský cestovní ruch je poměrně nová forma aktivní turistiky, proto kulturní akce aktivně přispívají k rozvoji této formy. Studie od Kruger et al. (2012) poukazuje na to, že právě pořádání vinařských akcí je nejlepší způsob, skrze který lze účastníkům vinařské turistiky poskytnout kvalitní zážitky. Dále uvádí, že to jsou právě tyto akce spojené s vínem, které nabývají velké popularity. Yuan et al. (2005) charakterizuje vinařské akce jako zvláštní příležitosti, kterých se účastníci aktivně zúčastňují pro uspokojení svého zájmu o víno nebo pro zábavu, kterou jim poskytují volnočasové aktivity spojené s vinařskými akcemi. Dále zmiňuje motivaci návštěvníků k návštěvě vinařských akcí. Do těchto motivů zařazuje ochutnávání vín, poznání místních vinařství, zúčastnění se speciální akce, odpočinek a socializaci.

Kulturních akcí, které podporují vinařskou turistiku je hned celá řada. Kromě tradičních vinobraní a otevřených sklepů se jedná také například o vinařské slavnosti, výstavy vín, vinné trhy, košty nebo vinařská putování. Vinařské akce se konají v průběhu skoro celého roku, ale samozřejmě je to, že nejvíce se jich koná na podzim, neboť právě v tomto ročním období vrcholí sběr hroznů a také

se ve velkém vyrábí burčák. Podzim ale není jediné roční období, kdy je na Moravě živěji. Zajímavý je web www.vinazmoravyvinazcech.cz, kde lze nalézt kalendář obsahující datумы všech gastronomických, kulturních a společenských akcí, které se během roku konají. Z vinařských akcí je možné v kalendáři najít například degustace, sommelierské kurzy, přednášky o víně, otevřené sklepy, soutěže či výstavy, veletrhy a vinařské slavnosti.

Vinařské akce, lze dle Kotíkové (2013) přesněji charakterizovat jako gastronomické akce a události, do kterých spadá právě například vinobraní. Vinobraní je jednou z největších akcí, které může vinařská turistika svým nadšencům nabídnout. Kromě vinobraní jsou také velmi populární otevřené sklepy. Jak Kotíková (2013) dále uvádí, jsou to právě gastronomické události a akce, které jsou velmi významné, co se týče dopadu na cestovní ruch. Významné jsou proto, že se jejich vliv na návštěvě destinace velmi silně projevuje. Gastronomické akce ale podle autorky nepůsobí jen na návštěvnost destinace, ale také na samotnou image destinace, která se odvíjí od gastronomických akcí. Velký vliv na návštěvnost destinace mají zejména proto, že jsou lákadlem pro spousty nových turistů, kteří danou destinaci před tím nemuseli nikdy navštívit a přilákání nových turistů znamená příliv financí do dané destinace.

Jak je již výše uvedeno, tak pořádání vinařských akcí je spjata s velkou řadou výhod, což vůbec není překvapivé. Jak uvádí Yuan et al. (2005), tak vinařské akce do regionu lákají návštěvníky a tím budují loajalitu jak k regionu, tak k vinařství.

Kotíková (2013) dělí gastronomické akce na ty, které mají charakter velkých kulturních akcí a na ty, které mají charakter malých kulturních akcí. Do těch velkých kulturních akcí zařazuje právě například vinobraní. Mimo vinobraní ale do této kategorie podle ní spadají i pivní festivaly. Tyto velké kulturní akce se vyznačují tím, že se v místě jejich konání dá zažít jak kulturní program, tak i gastronomický program. Malé kulturní akce jsou zaměřeny především na tu gastronomickou stránku, a tak nabízejí především regionální gastronomické produkty.

Vinařské kulturní akce dále popisuje Vecheta (2016), který uvádí, že vinařské akce nacházející se na jižní Moravě nabízí účastníkům širokou škálu chutí a zážitků, které je možno objevovat po čas celého roku. Dále popisuje otevřené sklepy, které označuje jako fenomén posledních let, který ale stále nabývá na popularitě. Otevřené sklepy potom doplňuje přímo o Festival otevřených sklepů, který popisuje jako jedinečnou příležitost pro milovníky vína, kteří díky tomuto festivalu mají šanci postupně poznávat všechny vinaře ze všech čtyř moravských vinařských podoblastí.

Vecheta (2016) mimo jiné zmiňuje i cyklistické akce, kterých se mohou během roku návštěvníci zúčastnit, aby lépe poznali celou oblast jižní Moravy. Jak uvádí, seriál cykloturistických akcí s názvem Krajem vína pomáhají návštěvníkům poznat krásy jižní Moravy během vybraných kulturních akcí. Při těchto akcích účastníci nemusí ani slézt ze sedla kola. Tato kulturní akce návštěvníkům několikrát do roka dává možnost poznávat vinohrady či sklepní uličky vinařských regionů. Jak dále uvádí, tak akce je uzpůsobená jak pro pokročilé cyklisty, tak například i pro rodiny s dětmi. Kromě toho, že návštěvníci poznají vinařské sklepy či atraktivní turistické cíle, je pro ně v cíli připraven také bohatý doprovodný program. Seriál taktéž využívá síť Moravských vinařských stezek, takže je možné, že turisté toho mohou během jejich vyjížďky poznat více než čekali a mohou navštívit po cestě i místa, o kterých nevěděli, což výrazně napomáhá rozvoji regionu a rozvoji cestovního ruchu v destinaci obecně.

Kulturní akce, které jsou spjaté s Mikulovskou vinařskou podoblastí jsou více rozepsány v praktické části, která se tomuto tématu věnuje. Nyní budou popsány jednotlivě některé vinařské kulturní akce, které se nachází v ostatních oblastech.

Vinobraní

Vinobraní se dá považovat za nejznámější typ vinařské akce, které se konají na jižní Moravě. Tato akce se většinou pořádá v září, tedy v době, kdy dozrávají a zároveň se sbírají hrozny a v době, kdy se vyrábí víno a burčák. Nejznámější a také nejnavštěvovanější vinobraní jsou bez pochyb Znojemské historické vinobraní a Pálavské vinobraní. Znojemské je zástupcem Znojemské vinařské podoblasti, kdežto to Pálavské se koná v Mikulovské vinařské podoblasti a je detailněji popsáno v praktické části. Jak je zmíněno již výše, vinobraní lze dle Kotíkové (2013) zařadit do velkých kulturních akcí, které jsou doprovázeny bohatým programem, který přilákala vždy tisíce návštěvníků. Velkou součástí toho programu často bývají různá taneční či hudební vystoupení zaměřená především na moravský folklor. Pro vinobraní jsou typické královské průvody městy. Zatím co Pálavské vinobraní je spojeno s Janem z Lichtenštejna, to Znojemské se spjata s Janem Lucemburským a Eliškou Přemyslovnou.

Slavnosti vína

Jednou z nejvýznamnějších vinařských akcí, které představují kulturu Slovácka, jsou Slovácké slavnosti vína a otevřených památek. Internetová stránka Slavnosti vína (2022) tyto slavnosti popisuje jako „ryze nekomerční přehlídku kulturního dědictví regionu.“ Dále uvádí, že akce se koná pravidelně druhý zářijový víkend v historickém centru Uherského Hradiště, a to již od roku 2003. Celá akce se koná na historických památkách, které se v metropoli Slovácké vinařské podoblasti nachází.

3.3.2 Víno a jeho dělení

Na dělení vína u nás existují předpisy, které vína následně rozdělují do různých kategorií. Ovšem Obůrková (2013) uvádí, že se vína v Čechách a na Moravě obvykle dělí podle vyzrálости hroznů, které je stanovené měřením obsahu cukru v hroznové šťávě v době sklizně. Popisuje, že zkratka °NM znamená stupeň normalizovaného moštoměru, kdy se jeden stupeň rovná 1 kg cukru ve 100 litrech hroznového moštu. Edice Krajem vína (2023) doplňuje, že je možný systém dělení vín, který je založený na základě místa původu vína. Edice dále uvádí, že na základě

evropských předpisů je možné získat ochranu označení původu a zeměpisné označení. Na základě těchto předpisů je možné se setkat s víny, která mají označení „chráněné označení původů“, které je garancí toho, že původ hroznů je jen a pouze z dané zeměpisné oblasti. Jako další možné označení uvádí Edice „chráněné zeměpisné označení.“

Víno originální certifikace – to je termín, který je pro označení vín poměrně významný. Často lze taktéž najít pouze zkrácenou verzi jenom jako VOC nebo V.O.C. Edice Krajem vína (2023) uvádí, že se jedná se o vína, která pochází z odrůd naprosto charakteristických pro určitou oblast. Vína, která pod označením VOC lze najít pochází z vybraných vinic a vybraných hroznů, které mají vyhlášený původ a typickou vůni a chuť. Dále zmiňuje, že u nás se toto označení používá společně se systémem dělení vín, který určuje kvalitu vína na základě cukernatosti hroznů. Edice dále uvádí, že označení VOC je velmi důsledné, co se týče originality, autentičnosti a kvality vína. Uvádí, že samotná vína s tímto označením podstupují nejrůznější přísné kontroly, aby se zjistil původ hroznů nebo množství produkce. Dále se zkoumají pěstitelské techniky i techniky zpracování. Vína, která kontrolami projdou, jsou následně označena symbolem VOC. Edice popisuje, že symbol VOC je opravdovou zárukou kvalitně vyrobených vín. Na území celé jižní Moravy, ve všech čtyřech vinařských podoblastech se nachází dohromady 15 pásem označení VOC. Z toho se v Mikulovské vinařské podoblasti nachází celkem tři označení VOC, a to sice VOC Mikulovsko, VOC Pálava a VOC Valtice.

Dle kritérií, která zmiňuje Obůrková (2013) se vína dělí na:

- **Stolní vína**, která spadají do nejnižší kategorie vín a mohou pocházet z moštových, stolních i neregistrovaných odrůd. Na obalu těchto vín se neuvádí název odrůdy, oblasti, vinařské obce ani viniční trati. Stolní vína lze taktéž označit jako víno bez původu.
- **Zemská vína**, která jsou vyráběna pouze z tuzemských hroznů sklizených na vinicích pro jakostní víno dané oblasti a pouze z povolených odrůd. Minimální cukernatost hroznů musí být 14 °NM.

- **Jakostní vína známková nebo odrůdová**, pro jejichž přípravu musí hrozny dosáhnou nejméně 15 ° cukernatosti. Na obalu těchto vín musí být označena oblast původu. Tato vína se vyrábí z vinných hroznů, rmutu nebo hroznového moštu nejvýše tří odrůd. Smísením hroznů, moštu či jakostních vín podle stále receptury se vyrábí známkové víno.
- **Přívlastková vína**, na jejichž etiketách bývá uvedena oblast, vinařská obec a obvykle i viniční trať. Dle výše cukernatosti se tato vína dále označují následujícími přívlastky: **kabinet** (od 19°), **pozdní sběr** (od 21°), **výběr z hroznů** (od 24°), **výběr z bobulí** (od 27°) nebo **výběr z cibéb** (od 32°).
- **Slámová vína** se vyznačují jako vzácná a velmi sladká vína vyráběna z vyzrálých hroznů většinou bílých odrůd, které se přibližně tři měsíce po sklizni dosouší na slámě nebo rákosu. Tímto procesem se z bobulí odpaří část vody a koncentruje se obsah extraktivních látek. Mošt pro výrobu tohoto vína musí mít nejméně 27 °NM.
- **Ledová vína** jsou velmi sladká vína vyráběna lisováním zmrzlých hroznů, které se sklízí při teplotě alespoň -7 °C. Při výrobě je důležité, aby hrozny při lisování nerozmrzly, a proto se sklízí nejčastěji za mrazivých nocích. Díky tomu, že se sklízí v noci se stane to, že část vody se z hroznů vůbec nevytlisuje a v hroznech zůstane ve formě ledových krystalů. Cukernatost moštu u ledových vín, stejně jako u slámových, musí být minimálně 27 °NM.

3.3.3 Vinařské stezky

Vinařské stezky byly původně charakterizovány jako trasy, které protínají vinařskou krajinu a cyklistům kromě nekonečných výhledů na vinohrady nabízí také možné návštěvy vinných sklepů či degustace vín. Nicméně dle Vystoupila a Šauera (2011) jsou vinařské stezky popisovány jako vinařský moderní produkt pro podporu vinařského cestovního ruchu. Vinařské stezky lze dle nich zařadit jak k incentivnímu cestovnímu ruchu, tak s ohledem na jejich lokalizaci ve venkovském prostředí i k venkovskému cestovnímu ruchu. Nejvýznamnějším projektem a zároveň i produktem jsou Moravské vinařské stezky, které se dotkly celého moravského vinařského prostoru. Jedná o dlouhodobý projekt rozvoje

vinařství, udržitelného venkovského cestovního ruchu a podporu malého a středního podnikání na jižní Moravě.

Kotíková (2013) toto tvrzení o vinařských stezkách doplňuje tím, že moravské vinařské stezky jsou projektem ochrany kulturního dědictví a rozvoje vinařské turistiky na jižní Moravě pod záštitou Nadace Partnerství, a to sice již od roku 2000. Tento projekt byl realizován spolu s 280 vinařskými obcemi a dalšími partnery. Vinařské stezky dohromady tvoří 1200 km dlouhou síť stezek mezi Znojmem a Uherským Hradištěm.

Zelenka a Pásková (2012, s. 604) definují vinařské stezky jako *„tematické stezky, pro které je charakteristické propojení jednotlivých pěstitelů a poskytovatelů dalších služeb do uceleného produktu. Motivací pro návštěvníky se tak stává poznávání způsobu pěstování vína, ochutnávky vín ve sklípcích s typickou atmosférou, nákup archivních i nových vín.“*

Kromě jmenovaných vinařských stezek, které jsou vázány primárně na produkty vinařství, protínají území jižní Moravy i další významné cyklotrasy, jak popisují Vystoupil a Šauer (2011). Z těchto cyklotras vyzdvihují Greenways Praha – Vídeň, Jantarovou stezku, Moravskou stezku či Česko-rakouskou příhraniční trasu.

Do vinařských stezek lze zařadit i Vinařské naučné stezky, které jsou určeny jak pro pěší turistiku, tak i pro cykloturistiku. Vinařské naučné stezky jsou povětšinou vybudované vinařskými obcemi, ale není výjimkou, že je budují i větší vinařství. Tyto stezky jsou vytvářeny pro turisty, kteří navštěvují daný regiony, aby jim přiblížily historii vinařství v obcích, popisují pěstované odrůdy a taktéž se snaží zvednout povědomí o tradicích. Vecheta (2016) uvádí, že se na jižní Moravě nachází tyto vinařské naučné stezky: Obecní Vinařská stezka obce Němčičky, Stezka krajem André, Stezka Sádek, Stezka Modré hory, Stezka Muškátu moravského, Stezka strážnickými vinohrady nebo Stezka Rulandského bílého. Vinařské naučné stezky nacházející se v Mikulovské vinařské podoblasti jsou více popsány v praktické části práce.

3.3.3.1 Moravské vinařské stezky

Moravské vinařské stezky jsou na jižní Moravě hojně využívány již od roku 2000. Pro nadšence cyklistiky jsou atraktivní zejména proto, že prochází celou moravskou přírodou a cyklisté na některých z těchto stezek zavítají i přímo mezi vinohrady. Vecheta (2016) uvádí, že na stezkách se nachází velká řada zařízení, které se mohou chlubit certifikací Cyklisté vítáni či disponují Certifikací služeb vinařské turistiky.

Projekt Moravských vinařských stezek popisuje Vecheta (2016) jako nápad, který vznikl ve spolupráci Nadace Partnerství a Sdružení vinařských obcí jižní Moravy. Sdružení je původně právě projektem Nadace Partnerství.

Síť Moravských vinařských stezek, jak zmiňují Vystoupil a Šauer (2011), byla zbudována na jižní, jihozápadní a jihovýchodní Moravě. Moravské vinařské stezky představují dlouhodobý projekt zaměřený na rozvoj vinařství, udržitelné venkovské turistiky a podporu malého a středního podnikání.

Vystoupil a Šauer (2011) dále uvádí, že Moravské vinařské stezky tvoří ucelenou síť značených cyklistických tras na území všech vinařských podoblastí jižní Moravy. Všechny vinařské podoblasti mají svou vlastní vinařskou stezku, kdy jsou všechny pak společně propojeny páteřní Moravskou vinnou stezkou, která vede od Znojma až do Uherského Hradiště

Moravskou vinnou stezku Vecheta (2016) charakterizuje jako páteřní trasu z celé sítě Moravských vinařských stezek, které protínají celou krajinu jižní Moravy. Dále uvádí, že Moravská vinařská stezka je specifická svým červeným značením, které lze objevit ve všech moravských vinařských regionech. 70 vinařských obcí se nachází na její trase, nespočet chráněných přírodních území a také velké množství jak historických, tak architektonických památek, které jsou významné pro daný region. V podstatě jsou navrženy tak, aby se na jejich trase objevilo co nejvíce atraktivních míst nacházejících se na jižní Moravě, které turisté mohou navštívit.

Na internetové stránce www.vinarske.stezky.cz/ si mohou návštěvníci zjistit veškeré potřebné informace o stezkách. Na webu se nachází mapa se všemi stezkami, dále se tam nachází popis jednotlivých stezek, který obsahuje informace o jejich délce, výškovém profilu, celkové obtížnosti trasy a informuje i o povrchu se kterým se cyklisté během jízdy mohou setkat. Návštěvníci si na stránkách také mohou stáhnout vyznačené trasy v elektronické podobě.

Obrázek 1: Ukázka mapy Moravských vinařských stezek

Zdroj: www.vinarske.stezky.cz, 2023c

3.4 Vinařské oblasti v České republice

Vinařský prostor v České republice, jak popisují Vystoupil a Šauer (2011), je členěn dle znění zákona o vinohradnictví a vinařství na vinařskou oblast Morava a vinařskou oblast Čechy. Samotná vinařská oblast se skládá z vinařských podoblastí a ty se dále člení na vinařské obce. Na území vinařských obcí jsou stanoveny viniční tratě nebo alespoň jejich části. Dále uvádí, že na základě pevně daných kritérií bylo v České republice vymezeno celkem 378 vinařských obcí.

Dudák (2011) uvádí, že od počátku 20. století se na území naší republiky vymezilo hned několik vinařských oblastí. Největší změna ale podle autora nastala v roce 2004, kdy byly pro celé území České republiky stanoveny pouze dvě vinařské oblasti, a to sice Čechy a Morava.

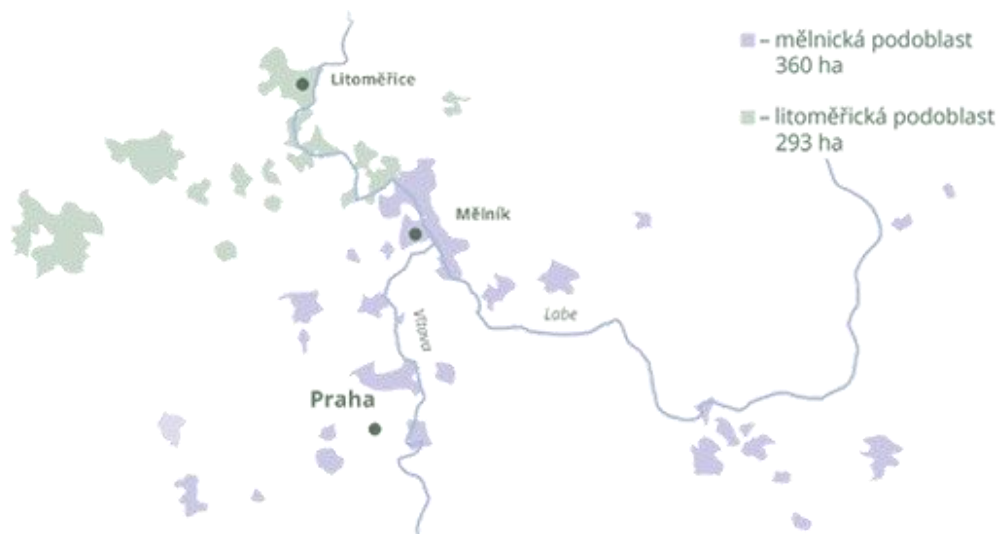
V následujících kapitolách budou popsány zejména vinařská oblast Čechy a z vinařské oblasti Morava budou popsány podoblasti Velkopopovická, Znojemská a Slovácká. Vinařská podoblast Mikulovská bude více rozebrána v praktické části bakalářské práce.

3.4.1 Vinařská oblast Čechy

Vinařská oblast Čechy se dle Vystoupila a Šauera (2011) dělí na dvě podoblasti, a to oblast Mělnickou, kde se nachází 37 obcí a oblast Litoměřickou, kde lze nalézt 29 obcí.

Burešová a Pavloušek (2014) oblast dále popisují jako nesouvislá území, která se skládají z jednotlivých lokalit nacházejících se na jižní svazích, které jsou chráněné. Dále popisují, že tyto lokality se nachází především kolem toků velkých řek, a to sice Vltavy, Labe, Berounky a Ohře. Dále uvádí, že tuto vinařskou oblast tvoří dohromady 72 vinařských obcí a nachází se zde 152 viničních tratí.

Podle webové stránky Vína z Moravy, vína z Čech (2023d) se taktéž jedná o nejsevernější výběžek evropského vinohradnictví. Webová stránka dále uvádí, že v současnosti je možné nalézt největší množství vinic v okolí Mělníka, Litoměřic a Mostu. Doplňuje, že tím, že počasí není tak stálé, jako na jižní Moravě, byli vinaři v této oblasti nuceni nechávat víno dlouho uchovávat a taktéž jej nechávat zrát v sudech.

Obrázek 2: Ukázka mapy vinařské oblasti Čechy
Zdroj: www.vinazmoravyvinazcech.cz, 2023d

3.4.1.1 Mělnická vinařská podoblast

Mělnická vinařská podoblast nezasahuje jen do oblasti Mělníka, jak by se na první pohled mohlo zdát. Tato oblast je daleko rozsáhlejší. Burešová a Pavloušek (2014) uvádí, že podoblast se rozkládá zejména ve Středočeském kraji. Jak dále popisují, vinice této podoblasti lze ale také nalézt na území hlavního města Prahy, v údolí řeky Berounky, v okolí Karlštejna, samozřejmě i také v samotném Mělníku a jeho okolí, dále pak v oblasti Kralup nad Vltavou a nejbližší vinice se nachází v okolí Kutné Hory a Čáslavi. Dále doplňuje, že do této vinařské podoblasti spadá 42 vinařských obcí a celkem 82 viničních tratí.

Eliášek (2020) charakterizuje Mělnickou vinařskou podoblast jako region, kde se nachází především vápencové podloží, které je příhodné pro modré odrůdy, zejména pro odrůdu Rulandské modré. Burešová a Pavloušek (2014) toto tvrzení doplňují tím, že právě vápenatá podloží jsou pozitivní faktor, který ovlivňuje kvalitu vína. Eliášek (2020) dále uvádí, že hlavní rozkvět zažila tato vinařská podoblast v dobách Karla IV., kdy ještě v 15. a 16. století byly z této oblasti dovážena do Prahy červená vína. V Praze lze vinice najít například v části Troja nebo v Grébovce. V Kutné Hoře vinice zdobí okolí chrámu sv. Barbory.

Jak uvádí edice Krajem vína (2019) většinu vinic dnes zaplňují odrůdy Ryzlink rýnský a Müller Thurgau. Poslední dvě odrůdy, které se v této oblasti pěstují jsou Modrý Portugal a Svatovavřinecké. Burešová a Pavloušek (2014) dále zmiňují, že v této vinařské podoblasti převažuje produkce bílých vín nad červenými. Bílými odrůdami je zde totiž osázeno celkem 62 % z celkové plochy vinic. Modrými odrůdami je zde tudíž osázeno pouze 38 % z celkové plochy vinic.

3.4.1.2 Litoměřická vinařská podoblast

Litoměřická vinařská podoblast je specifická tím, že se zde nachází nejseverněji položené vinice ve střední Evropě. Burešová a Pavloušek (2014) charakterizují tuto podoblast jako oblast, která se rozkládá na území okresů Most, Litoměřice a Ústí nad Labem. Popisují, že jedna část vinic je situována v údolí řeky Labe a druhá část se nachází v okolí Mostu a Kadaně. Jak dále uvádí, tato oblast se skládá

ze 30 vinařských obcí a z celkem 70 viničních tratí. České středohoří se rozkládá na větší části litoměřické podoblasti. Právě na jeho svazích je situována většina viničních tratí. Dále popisují, že v této podoblasti převládá produkce vín bílých, protože je jimi osázeno celkem 64 % celkové plochy vinic, které se v podoblasti nachází. Zbylých 36 % je osázeno odrůdami červenými.

Eliášek (2020) zmiňuje, že mezi nejrozšířenější odrůdy v této oblasti patří z bílých vín Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Rulandské šedé. Z modrých odrůd jmenuje Svatovavřínecké a Rulandské modré. Burešová a Pavloušek (2014) doplňují tento list o Rulandské bílé, a z červených o Modrý Portugal. Dále uvádí, že se v této oblasti, zejména v údolí řeky Labe, daří bílým vínům, a to z toho důvodu, že Labe vytváří příznivé podmínky pro pěstování bílých odrůd. Zmiňují, že odrůdy, které z toho prostředí prosperují a dosahují vynikající kvality jsou Rulandské bílé, Chardonnay, Sylvánské zelené a Tramín červený.

3.4.2 Vinařská oblast Morava

Celá vinařská oblast Morava se rozkládá na území Jihomoravského a Zlínského kraje, z velmi malé části i v Kraji Vysočina, jak popisuje edice Krajem vína (2021). Vinařská oblast Morava má díky své poloze největší předpoklad pro pěstování vína v České republice. To díky jak vhodným klimatickým podmínkám, tak i půdním podmínkám. Díky tomu, že je v této oblasti vyšší tepelná intenzita v letních měsících, je možné pěstovat odrůdy vín, ze kterých se následně vyrábí jakostní vína. Vinařská oblast Morava se dle Vystoupila a Šauera (2011) skládá ze čtyř podoblastí, a to sice z oblasti Mikulovské, kde se nachází 30 vinařských obcí, dále oblasti Slovácké, kde se nachází 116 vinařských obcí, oblasti Velkopavlovické, do které patří 75 vinařských obcí, a nakonec oblasti Znojenské, kde se nachází 91 vinařských obcí.

Internetová stránka Vína z Moravy, vína z Čech (2023e) uvádí, že oproti Vinařské oblasti Čechy se v této oblasti nachází taktéž největší množství vinařských obcí, přesněji 312, dále nejvíce viničních tratí (1 126) a taktéž je bohatá na pěstitele (18 874).

Web Národního vinařského centra (2023b) popisuje, že Vinařská oblast Morava se nachází kolem 49. rovnoběžky. Na této stejné rovnoběžce leží i vinařská oblast Champagne nebo nejlepší vinařské oblasti Německa. Není proto divu, že u nás na tomto území vznikají tak kvalitní vína.

Burešová a Pavloušek (2014) zmiňují, že většina vinic (přesně se jedná o 96 % vinic), které se nachází v České republice, jsou situovány právě v této oblasti. Uvádí, že se zde nachází příznivé podmínky pro pěstování bílých odrůd, a proto je i zde soustředěna produkce zejména na bílá vína. Celkem 66 % z celkové plochy vinic na jižní Moravě je osázeno bílými odrůdami vín. Zbýlých 34 % je osázeno modrými odrůdami.

Následně jsou v podkapitolách jednotlivě popsány vinařské podoblasti, které se v oblasti nachází. Mikulovská vinařská podoblast bude popsána zvlášť v praktické části práce.

Obrázek 3: Ukázka mapy vinařské oblasti Morava
Zdroj: www.stezky.cz, 2012

3.4.2.1 Slovácká vinařská podoblast

Slováckou vinařskou podoblast nebo také Slovácko charakterizuje Dudák (2011) jako historickou oblast jižní a jihovýchodní Moravy. Slovácká vinařská oblast je také jedinou výjimkou, neboť své jméno nezískala jako ostatní oblasti podle významné vinařské lokality, ale podle názvu celé národopisné oblasti.

Jak dále popisuje, dle etnografických oblastí zasahují do Slovácka i další vinařské podoblasti, to znamená, že se na území Slovácka nachází nejvíce hektarů vinic nejen v Moravské vinařské oblasti, ale také v celé republice.

Dudák (2011) následně také rozděluje národopisné oblasti Slovácka, kde se nachází hned několik podoblastí. Jednou z těchto podoblastí je Dolňácko, které je také nejrozlehlejší. Nachází se podél toku řeky Moravy mezi Napajedly a Hodonínem, jejichž vzdálenost od sebe činí 45 km, a to vzdušnou čarou. Díky této rozloze se Dolňácko dělí ještě na následující dílčí národopisné oblasti: uherskohradištské Dolňácko, uherskobrodské Dolňácko, strážnické Dolňácko a kyjovské Dolňácko. Další oblastí je Hornácko, které se nachází na úpatí Bílých Karpat. Je tvořena devíti obcemi a jejím hlavním centrem je Velká nad Velikou. Jako další popisuje oblast, která se nazývá Podluží. Jedná se o nejjižnější oblast Slovácka, která se rozkládá podél řeky Moravy a Kyjovky od Starého Poddvorova a Lužice až po Lanžhot. Národopisná oblast Moravské Kopanice nebyla více popsána, neboť Dudák (2011) popisuje, že se nejedná o vinařský kraj.

Co se pěstování vína týče, dle Obůrkové (2013) se v této oblasti nejvíce pěstují odrůdy pro bílá vína, a to přibližně na 2/3 vinic. Na zbylé třetině vinic se pěstují vína červená. Mezi typická bílá vína patří Ryzlink rýnský a Rulandské bílé, z červených vín lze jmenovat Frankovu, Zweigeltrebe nebo Cabernet Moravia.

3.4.2.2 Velkopavlovická vinařská podoblast

Velkopavlovická vinařská podoblast je dle Dudáka (2011) vymezena od severu Drahanskou vysočinou, na jihu jí vymezuje Novomlýnská nádrž pod úpatím Pavlovských vrchů, na západě to je podhůří Českomoravské vysočiny a na východě to jsou stráně Ždánického lesa. I přes to, že území nemá ucelený národopisný charakter, tak do oblasti zasahuje z národopisného hlediska Slovácko. Slovácko zasahuje do nejzápadnější části, která se nazývá Hanácké Slovácko, kde se nachází například Hustopeče či Klobouky u Brna. Jak dále uvádí, oblast Brněnsko se rozkládá na sever od této oblasti.

Oblast Brněnsko je uměle pojmenovaná přechodová oblast mezi Horáckem, Hanou a hanáckým Slováckem. Z Brněnska se zvláště někdy vyčleňuje sub region Slavkovsko.

Obůrková (2013) u Velkopavlovické oblasti zmiňuje především červená vína, pro které je oblast známá. Červeným vínům se v oblasti daří hlavně díky dostatku slunečního svitu. Celých 1 995 ha vinic si ve Velkopavlovické oblasti zabírají právě modré odrůdy. Je to největší plocha ze všech moravských vinařských podoblastí, která patří modrým odrůdám. Mezi typická červená vína, která lze v této oblasti nalézt patří Frankovka, Modrý Portugal a André odrůdy vyšlechtěné přímo ve Velkých Pavlovicích. Z těch bílých to je potom Veltlínské zelené nebo Tramín červený.

3.4.2.3 Znojemská vinařská podoblast

Znojemskou vinařskou podoblast lze dle Dudáka (2011) vymezit na severu Ivančicemi, které se dají označit za nejvýznamnější památkové centrum. Jih je oproti severu vyznačován především oblastí Podyjí se Znojmem jako významným vinařským centrem. Dyje je totiž v této oblasti chráněna jako Národní park Podyjí. Co dále dodává je to, že Znojemsko leží v jižní části Dyjsko-svrateckého úvalu, což je příhodné nejen pro pěstování vína, ale díky tvrdšímu podloží je to ideální místo pro hloubení sklepů.

Co se vína týče, Dudák (2011) uvádí, že se v této vinařské oblasti daří zejména modrým odrůdám Frankovka a Modrý Portugal, to díky štěrkovým půdám. Ale i přesto, že se zde modrým odrůdám daří, Znojemsko je vyhlášeno pro své bílé odrůdy, které jsou aromatické a plné chutě.

Jak dodává Obůrková (2013) za aromatická vína plná chuti lze vděčit především zvláštním přírodním a klimatickým podmínkám. Tím, že jsou půdy v této oblasti rozmanité, jsou tak vytvořeny předpoklady pro rozmanitou paletu vín. Dále popisuje častou změnu počasí, kdy se střídají teplé dny a studené noci. Sice kvůli teplotním změnám dozrává vinná réva déle, ale za to zde vznikají

vynikající bílá vína. Nejznámější odrůdou Znojemské vinařské podoblasti je tak Veltlínské zelené. Dále to jsou dle Dudáka (2011) Chardonnay, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský, Sauvignon či Tramín. Červené odrůdy doplňuje Obůrková (2013), která zmiňuje Svatovavřínecké, Frankovku a Zweigeltrebe.

3.4.3 Vinařské obce

Za vinařské obce lze označit obce, na jejichž území se nachází jedna či více viničních tratí. Podle Vystoupila a Šauera (2011) se právě seznam vinařských obcí stal základním zdrojem pro vytvoření databáze obcí významných pro vinařskou turistiku a jejich kategorizaci a následně pro vytvoření kartogramu „Vinařský cestovní ruch.“ Dále uvádí, že jako doplňující kritéria byla použita existence vyššího počtu ubytovacích kapacit v obci či blízké dostupné lokality, aktivní zapojení do sítě Moravských vinařských stezek a další. Dle těchto zvolených kritérií a jejich kvality byly jednotlivé obce rozčleněny na: obce s velkým významem pro vinařskou turistiku (A), obce s významem pro vinařskou turistiku (B) a obce s menším významem pro vinařskou turistiku (C). V následující tabulce jsou vypsány obce s významem, které se nachází v Mikulovské vinařské podoblasti.

Obce s významem pro vinařskou turistiku v Mikulovské vinařské podoblasti

<i>Obce s velkým významem (A)</i>	Mikulov, Pavlov, Valtice, Dolní Dunajovice
<i>Obce s významem (B)</i>	Bulhary, Drnholec, Dobré Pole, Milovice
<i>Obce s menším významem (C)</i>	Jevišovka, Přibice

Tabulka 1: Obce s významem pro vinařskou turistiku

Zdroj: Atlas cestovního ruchu České republiky, 2006

3.4.4 Viniční tratě

Viniční trať se velmi obecně dá charakterizovat jako pozemek, případně soubor pozemků, na kterých se pěstuje vinná réva. Obůrková (2013, s. 13) využila k popisu viničních tratí Vinařský zákon č. 321/ 2004 Sb., který viniční trať definuje jako „*pozemek, část pozemku nebo soubor pozemků, tvořících souvislý celek a splňujících předpoklady pro pěstování vinné révy z hlediska zeměpisné polohy, svažitosti, délky osluněné a půdně – klimatických vlastností.*“ Dále uvádí, že viniční trať lze taktéž velmi zjednodušeně popsat jako území, na kterém se nachází

jednotlivé vinice. Informace o viničních tratích doplňuje tím, že každá viniční trať má své jméno. Tato jména často vychází z místních jmen, starých označení pro vinohrady (hora) či z vinařských pojmů. Díky tomu mají jména svůj původ i historii a často jsou doprovázena zajímavými příběhy.

Jména jsou tvořena hned několika způsoby. Jedna možnost je na základě počasí (např. Slunný vrch, Slunečná), dále se tvoří podle dívčích jmen (např. Zdenčina, Barbora), nebyla vynechána ani zvířata (např. Liščí vrch, Sovice, Myšky), německý jazyk byl dalším vlivem, který dal za vznik jmen viničních tratí (např. Krejty, Lajtny, Weinperky). V následující tabulce jsou vypsané některé názvy viničních tratí, které se vyskytují v Mikulovské vinařské podoblasti.

Vinařská obec	Název viničních tratí
<i>Bavory</i>	Pod Pálavou, Slunečná, Růžová, Maliny
<i>Bulhary</i>	Panské, Podlesí, Zahrady
<i>Dolní Dunajovice</i>	Dunajovský kopec, Kraví hora, Zimní vrch
<i>Drnholec</i>	Šibeniční vrch, Hajdy na jamkách, Šternberg
<i>Klentnice</i>	Bavorsko, Stará hora, Pod lomem
<i>Lednice</i>	Končiny, Terasy, Farské, Ve starých
<i>Mikulov</i>	Turolď, Valtická, Pod Svatým kopečkem
<i>Novosedly</i>	Stará hora, Nad Sklepy, Janův vrch
<i>Pavlov</i>	Pod Pannama, Sahara, U Božích muk
<i>Perná</i>	Goldhamer, Kotelná, U Mikuláška, Bergus
<i>Popice</i>	Ráfle, Mitrberk, Svidrunk, Sonberk, Unédy
<i>Valtice</i>	Nad peklem, Hinterály, Sacny, Culisty - Dlouhé

Tabulka 2: Vybrané viniční tratě Mikulovské vinařské podoblasti

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z: Znalec vín (2023)

4 Praktická část

Praktická část bakalářské práce obsahuje vyhodnocení dotazníkového šetření, které se týkalo kulturní akce Pálavské vinobraní. Cílem bylo zjistit zkušenosti respondentů s Pálavským vinobraním a jejich zapojení ve vinařském cestovním ruchu.

Forma dotazníkového šetření byla zvolena kvůli tomu, že se jedná o nejefektivnější způsob získávání odpovědí a byla to jediná možnost, která byla aplikovatelná během zmíněné kulturní akce. Otázky byly formulovány jednoduše, srozumitelně a v rámci ušetření času respondentů byly otázky doplněny o přímý výběr z možností odpovědí.

Dotazník obsahoval celkem 12 otázek. V první části dotazníku byly zjišťovány zkušenosti respondentů s Pálavským vinobraním. Otázky byly zaměřeny na atraktivitu programu, nejoblíbenější vinařství a ubytování, které respondenti zvolili. V druhé části byly zjišťovány základní informace o respondentech, a to sice věk a pohlaví. Dotazník byl anonymní.

4.1 Mikulovská vinařská podoblast

Mikulovská vinařská podoblast je druhá největší ze všech moravských vinařských podoblastí. Dle Dudák (2011) se podoblast rozkládá na území kolem krajinné dominanty Pavlovských vrchů, která se zvedá z údolí nivy Dyje. Dále popisuje, že klima je v této oblasti suché a velmi teplé. Právě okolí Pavlovských vrchů je bráno jako místo, které lze spojit s počátky vinařství na Moravě. To hlavně díky archeologickým nálezům z dob, kdy se na jižní Moravě nacházely římské legie.

V Mikulovské vinařské podoblasti se podle internetové stránky Mikulovsko (2023) nachází 30 vinařských obcí. Jmenovitě se pak jedná o Bavory, Brod nad Dyjí, Březí, Bulhary, Dobré Pole, Dolní Dunajovice, Dolní Věstonice, Drnholec, Hlohovec, Horní Věstonice, Ivaň, Jevišovka, Klentnice, Lednice, Mikulov, Milovice, Novosedly, Nový Přerov, Pasohlávky, Pavlov, Perná, Pohořelice, Popice, Pouzdřany, Přibice, Sedlec,

Strachotín, Valtice, Vlasatice a Vranovice. Obůrková (2013) dále zmiňuje, že mezi největší vinařské obce patří Drnholec, Novosedly, Mikulov, Pavlov a Valtice.

Dudák (2011) popisuje všechny části Mikulovské vinařské podoblasti následovně. Severozápadní část podoblasti je dle něj charakterizována jako poměrně málo členitá krajina Dyjsko-Svrateckého úvalu, který lze nalézt na území od Pohořelic až k Dyji nebo k vodním nádržím Nové Mlýny, kde se do střední z těchto nádrží vlévají řeky Jihlava a Svatka. Dále je vymezena a charakterizována jihozápadní část, kterou lze podle něj vymezit Drnholeckou pahorkatinou, která se rozkládá na západ od Dyje a na jihovýchodě od řeky je tato část ohraničena Dunajovickými vrchy. Krajina Pavlovských vrchů a Lednicko-valtický areál je podle popisu Dudáka jak přírodně, tak i kulturně nejatraktivnější. V této oblasti, jak je dále popisováno, se nachází i chráněná krajinná oblast Pálava, která je tvořena chráněnými oblastmi Pavlovskými vrchy a Milovickou pahorkatinou. Mikulov je v této oblasti nejvýznamnější historickým centrem a lidovou architekturu lze najít v Pavlově.

Dudák (2011) zmiňuje, že tato vinařská podoblast s nejvýznamnějšími centry v Mikulově a Valticích nabízí pestrou škálu možností pro vinařskou turistiku z důvodu velkého množství sklípků, vináren či vinoték. Co se kulturních programů týče, lze zde vyzdvihnout zejména Mikulov, který je na kulturní akce bohatý, jak bude dále popsáno v následující kapitole. Kromě Mikulova a Valtic je také nutné zmínit Pavlov nebo Novosedly, které jsou také centry kulturních akcí.

Co se historie pěstování vína v Mikulovské vinařské podoblasti, tak Dudák (2011) popisuje, že první vinice na svazích Pavlovských vrchů založili vojáci X. římské legie, a to již ve 3. stoletím našeho letopočtu. Pěstování vinné révy zde bylo zachováno i v době Velké Moravy. S dalším rozvojem vinohradnictví, který na území proběhl během středověku, jsou zejména spjaty šlechtické rody Lichtenštejnů a Ditrichštejnů, pro které byl obchod s vínem nejvýznamnějším zdrojem příjmů. Zajímavostí, kterou autor dále uvádí je to, že v samotném Mikulově byly sklepy dříve tvořeny přímo ve vápencových skalách.

4.1.1 Geografické předpoklady pro pěstování vinné révy

Do geografický předpokladů pro pěstování vinné révy v Mikulovské vinařské podoblasti zahrnuje Dudák (2011) vápenité půdy strání Pálavských vrchů, které prospívají zejména aromatickým bílým odrůdám, které v těchto místech dosahují vynikající kvality, a to obzvláště Ryzlink vlašský. Jako další odrůdy, které zde dosahují výborné kvality, uvádí Rulandské bílé a Chardonnay. Dále zmiňuje hlinitější půdy Dunajovických vrchů, kde se nejvíce daří Veltlínskému zelenému, na Valticku se daří Neuburskému a Sylvánu zelenému. Taktéž zmiňuje oblast na sever od Pálavy a Novomlýnských nádrží, kde se nachází nejvýznamnější vinařské obce Strachotín, Pouzdřany a Popice, kde se pěstuje Ryzlink Rýnský a Tramín. Jako poslední je uvedena obec Perná, kde byly vyšlechtěny odrůdy Pálava a Aurelius.

Obůrková (2013) dále k této problematice dodává, že bílým odrůdám, které se v této oblasti pěstují, se daří především díky vyššímu obsahu vápníku, díky kterému získávají minerálnost. Štěrkovým půdám Dunajovickým kopcům dominují modré odrůdy. Ovšem jak dále uvádí, tak celé Mikulovské vinařské podoblasti dominuje Ryzlink vlašský, jak je uvedeno již výše. To, že dosahuje vynikající kvality potvrzuje právě Obůrková (2013). Ryzlinku se daří také proto, že tato odrůda nemá velké nároky na půdu, za to jsou pro ni velmi příznivé jižní svahy, které prohřívá slunce. Dále jsou zde uváděny odrůdy Chardonnay, Rulandské bílé, Sylvánské zelené a Rulandské modré.

Tyto informace doplňuje Vecheta (2016), který Mikulovskou vinařskou podoblast popisuje jako oblast, která je charakteristická vápencovým výběžkem Pavlovských vrchů. Popisuje, že na jejich úbočí a taktéž na Dunajovických kopcích jsou rozšířeny vápenité jíly. Stejně jako Obůrková (2013) uvádí, že se na Pálavě daří spíše bílým odrůdám. Z modrých odrůd se v Mikulovské vinařské podoblasti pěstuje především Svatovavřínecké, Frankovka a Zweigeltrebe. V posledních letech se zde dle autora také zkouší pěstovat Cabernet Sauvignon a Merlot.

K oblasti kolem Pálavy neodmyslitelně patří i stejnojmenná odrůda Pálava. Internetová stránka Cesta za vínem (2023) popisuje, že tato odrůda vznikla křížením Tramínu červeného a Müller Thurgau. Za jejím vznikem stojí Ing. Josef Veverka, který začal šlechtění této odrůdy ve Velkých Pavlovicích a ve šlechtění bylo následně pokračováno v Perné. Tato odrůda je pro Mikulovskou vinařskou oblast specifická, neboť je její název odvozen od stejnojmenné chráněné krajinné oblasti. S tím se pojí i to, že tato odrůda se pěstuje převážně pouze v Mikulovské vinařské podoblasti, a to především v obcích Perná, Pavlov nebo Bulhary. Ve zkratce řečeno – v obcích, které se nachází v okolí Pavlovských vrchů a v Chráněné krajinné oblasti Pálava.

Ani přítomnost Novomlýnských nádrží není pro pěstování vína v Mikulovské vinařské podoblasti na škodu. Jak zmiňuje Hautt (1988) tak to jsou právě velké vodní plochy nacházející se v blízkosti vinic, které působí příznivě na klima. Dále uvádí, že i přes to, že vápenité půdy mívají podle vinařů nižší sklizeň, tak působí příznivě na kvalitu i červených vín.

4.1.2 Turistické atraktivity v Mikulovské vinařské podoblasti

Jednou z turisticky nejnavštěvovanějších atraktivit v Mikulovské vinařské podoblasti je bezpochyby Lednicko-valtický areál. Dudák (2011) charakterizuje Lednicko-valtický areál jako krajinnou památkovou zónu, a především jako památku UNESCO, kterému dominují města Lednice a Valtice, kde se nachází zámky, zámecké zahrady a parky, lovecké zámečky, romantické chrámy a pavilony. U Lednice je z areálu možno najít Apollonův chrám nebo chrám Tří Grácií. U Valtic je naopak možno nalézt zámeček Belveder, Dianin chrám nebo jinak nazváno Rendez-vous, dále pak kolonádu na Rajstně či kapli sv. Huberta. Města tohoto velmi rozsáhlého areálu jsou spojena Bezručovou alejí.

V Lednici, jak dále popisuje Dudák (2011) je největší turistickou atraktivitou zámek, který lze zařadit mezi největší zámecké komplexy na Moravě. Jak lze na stavbě nyní poznat, celý komplex byl v 19. století přestavěn ve stylu anglické novogotiky, z původní barokní stavby byly dochovány pouze stáje s jízdnou.

Dominantou celého lednického zámku je rozsáhlý krajinářský park, který se od zámku rozpíná až k pravému břehu řeky Dyje. V parku lze najít spoustu dekorativní staveb, jako například minaret, Janův hrad nebo akvadukt.

K Lednici neodmyslitelně patří i Valtice kde lze kromě samotného valtického zámku najít také barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, novorenesanční radnici či zvláštní budovu „zámeček“ Veneria, který sloužil k chovu knížecích loveckých psů. Od na jih od zámku lze již najít rozlehlý park, který je již součástí Lednicko-valtického areálu (Dudák, 2011).

I milovníci přírody a turistiky si přijdou v Mikulovské vinařské podoblasti na své. V těsné blízkosti Mikulova či Pavlova se totiž nachází Pavlovské vrchy, které jsou pro tuto oblast specifické. Pavlovské vrchy popisuje Dudák (2011) jako vápencový útvar, který se táhne od Pavlova, od něhož byl také odvozen název útvaru, až na jih Mikulova. Pavlovské vrchy jsou také často nazývané jako Pálava, kdy i nejvyšší vrchol vrchů se nazývá Pálava. Jak dále popisuje, jsou to právě dvě zříceniny, které dělají Pavlovské vrchy tak turisticky atraktivní. Jedná se o zříceniny Sirotčí hrádek a Dívčí hrady, které jsou také nazývány jako Děvičky. Pavlovské vrchy mají mimo těchto zřícenin také spoustu atraktivních archeologických lokalit, které se nachází především kolem Pavlova a Dolních Věstonic, a mimo jiné i velkou řadu cenných přírodních lokalit. Mimo jiné zmiňuje, že je pro turisty velice lákavý a také často vyhledávaný přechod pohoří, který je obzvláště oblíben v době květu divokých kosatců na konci dubna.

Mimo Pavlovských vrchů se v Mikulovské vinařské podoblasti nachází také chráněná krajinná oblast Pálava, které jsou Pavlovské vrchy součástí. Jak popisuje Dudák (2011), v této krajinné oblasti se nachází také velká řada maloplošných chráněných území. Mimo Pavlovských vrchů lze zde nalézt také například přírodní rezervaci Tuold, kde se nachází přístupná krasová jeskyně Na Tuoldu a geopark. Dále pak zmiňuje národní přírodní rezervaci Tabulová hora, Růžový vrch a Kočičí kámen a národní přírodní rezervaci Děvín – Kotel – Soutěska.

Kromě milovníků přírody myslí v Mikulovské vinařské podoblasti i na nadšence architektury a archeologie zároveň. Archeopark Pavlov, který se nachází na kraji stejnojmenné obce je otevřen pro veřejnost od roku 2016. Ačkoliv je otevřen od roku 2016, samotný počátek ve stavbě budovy se datuje již do roku 2003. Samotný archeopark je zajímavý tím, že se přímo v něm nachází archeologické naleziště, které je v prostoru umístěno jako samotná expozice. Kromě archeologického naleziště se v archeoparku nachází i řada vystavených předmětů, jak uměleckých, tak těch, které se používaly v běžném životě. Celá expozice je taktéž doplněna o interaktivní panely přehrávající videa a uvítací promítání o tom, jak vypadaly Pálavské vrchy v dobách lovců mamutů (Archeopark Pavlov, 2023).

4.1.3 Moravské vinařské stezky

Na území Mikulovské vinařské podoblasti se nachází celkem tři Moravské vinařské stezky, a to sice: Moravská vinná stezka, která Mikulovskou vinařskou podoblast protíná, dále Mikulovská vinařská stezka, a nakonec Stezka Stará hora, které je součástí i vinařská naučná stezka Stará hora.

První stezkou, která se nachází v Mikulovské vinařské podoblasti je tedy Moravská vinná stezka. Dle Vechety (2016) protíná Moravská vinná stezka Mikulovskou vinařskou podoblast v oblasti Dunajovických kopců, mimo jiné prochází i hlavním městem podoblasti, a to sice Mikulovem. Stezka samozřejmě protíná i vinice a vesnice, které se nachází pod Pavlovskými vrchy a za hrází Novomlýnských nádrží, poté postupně přechází do Velkopavlovické vinařské podoblasti. Dle internetové stránky Moravských vinařských stezek (2023b), je obec Jevišovka místem, kde do Mikulovské vinařské podoblasti vstupuje Moravská vinná stezka společně se stezkou Greenways Praha – Vídeň.

Další stezkou je Mikulovská vinařská stezka se zeleným značením, která je dlouhá 82 kilometrů a cyklistům umožňuje prozkoumat krásy celé Mikulovské vinařské podoblasti. Vecheta (2016) popisuje, že Mikulovská vinařská stezka tvoří okruh, který kopíruje hranice vinařské podoblasti. Dále uvádí, že stezka protíná

Lednicko – valtický areál, přejíždí přes Novomlýnské nádrže a návštěvníkům se naskytne i pohled na Pavlovské vrchy, které jsou symbolem této podoblasti. Stezka prochází těmi nejhlavnějšími turistickými atraktivitami a nejdůležitějšími vinařskými obcemi podoblasti. Co se vinařských obcí týče, tak stezka dle stránky Moravské vinařské stezky (2023a), protíná Pavlov, Novosedly, Dolní Věstonice a také Mikulov.

Poslední stezkou, která se nachází v Mikulovské vinařské podoblasti, je vinařská stezka Stará hora, která je z těchto všech stezek nejkratší, protože její délka je pouhých 37 kilometrů. Vecheta (2016) tuto stezku popisuje jako okruh, který vede kolem Dunajovických kopců, část kolem Pavlovských vrchů a Brodu nad Dyjí se cyklisté ocitnou i v blízkosti jižní části Novomlýnských nádrží. Dle Vechety (2016) je součástí trasy i vinařská naučná stezka Stará hora, která popisuje historii Vinařství Marcinčák a zároveň popisuje i pěstování některých odrůd vína. Trasu cyklostezky Stará hora popisuje tak, že okruh začíná v Mikulově, pokračuje přes Bavory do Dolních Dunajovic a do Brodu nad Dyjí, ze kterého dále míří na Starou horu v Novosedlích. V tomto místě je právě možné se napojit na vinařskou naučnou stezku a projít si některé informační panely, které se v místě nachází. Z tohoto místa stezka vede do Dobrého Pole, následně do Březí odkud vede zpět do místa začátku, do Mikulova. Jak dále uvádí, tak právě v Novosedlech je možná i návštěva Vinařství Marcinčák.

4.1.4 Vinařské naučné stezky

Kromě Moravských vinařských stezek, které jsou určeny především pro cyklisty, nachází se v Mikulovské vinařské podoblasti také vinařské naučné stezky. Některé z nich jsou vhodné i pro cyklisty, některé lze projet i autem, ale většina z nich je určena pro pěší turistiku.

Jednou z těchto vinařských naučných stezek je Vinařská naučná stezka Valtice. Jak zmiňuje internetová stránka Vína z Moravy, vína z Čech (2023b), jedná se o pětikilometrovou trasu, která je doplněna 19 informačními panely, které poskytují návštěvníkům informace ve třech jazycích. Obůrková (2013) toto

doplňuje tím, že samotná stezka začíná a zároveň i končí přímo na valtickém náměstí. Trasa následně prochází zámeckým parkem, rozsáhlými valtickými vinicemi, dále pokračuje přes kolonádu na Rajstně odkud směřuje ke Střední odborné škole vinařské a poté se vrací zpět na již zmíněné náměstí. Dále uvádí, že informační panely návštěvníky seznamují s děním na vinicích během celého roku, s historií vinařství a s pěstováním vína v Mikulovské vinařské podoblasti. Nejzajímavější zastávkou je dle autorky právě kolonáda na Rajstně, ze které je výhled na celý Lednicko – valtický areál.

Další vinařskou naučnou stezkou je stezka Stará hora, která má podle internetové stránky Mikulov (2023) 3,3 km, 11 zastávek a prochází stejnojmennou vinařskou oblastí Stará hora. Zmíněných 11 panelů informuje návštěvníky o odrudách, které se v oblasti pěstují a zároveň také o celkovém vinařství v oblasti. Obůrková (2013) k této stezce doplňuje informace o tom, že stezka návštěvníky provede skrze vinice nacházející se na Staré hoře u obce Novosedly, které patří Vinařství Marcínčák. Internetová stránka Mikulov (2023) dále doplňuje, že právě samotná firma Víno Marcínčák stezku zbudovala, a proto se jedná právě o jejich vinice. Zajímavostí této stezky je to, že na zastávce č. 10 je možná degustace vín.

Vinařská naučná stezka Mikulov je další stezkou, kterou je možné v Mikulovské vinařské podoblasti navštívit. Jedná se o nejdelší vinařskou stezku, která se v této podoblasti nachází. Obůrková (2013) uvádí, že stezka je dlouhá 25 kilometrů a je možné ji zdolat jak pěší, tak na kole či dokonce je možné velkou část objet i autem. Jak dále popisuje internetová stránka Vína z Moravy, vína z Čech (2023c), tak stezka návštěvníky seznamuje zejména s krajem pod Pálavskými vrchy a jeho historií. Celá stezka je doplněna 17 informačními panely. Co se trasy stezky týče, Mikulov je dle Obůrkové (2013) začátek stezky. Dle ní stezka dále směřuje do ostatních vinařských obcí, které se pod Pálavskými vrchy nachází. Stezka dále tedy jmenovitě vede přes obce Bavory, Perná, Horní a Dolní Věstonice, Pavlov a Klentnice. Tyto obce samozřejmě návštěvníkům nenabízí k návštěvě pouze své vinné sklípky či vinotéky, ačkoliv to jsou přeci jen ty nejvyhledávanější atraktivity.

Veškeré obce pod Pálavou jsou historicky nesmírně zajímavé, hned několik z nich se dá spojit i s archeologickými nalezišti.

Co se jednotlivých informačních panelů týče, každý v podstatě představuje historii dané vinařské obce, historii vinařství v Mikulovské vinařské podoblasti a samozřejmě nesmí chybět ani zmínka o produkovaném vínu v obcích. Jak popisuje Obůrková (2013), v Bavorech si návštěvníci na informačních panelech mohou přečíst informace spjaté s ekologií vinic a jaké existují možnosti biologické ochrany. Co týče Perné, zde se nachází informační panely pojednávající o horenském právu či šlechtění odrůd. Samotné šlechtění odrůd nebylo na panely vybráno náhodně, neboť právě v Perné, jak autorka uvádí, se nachází známá šlechtitelská stanice, díky které vznikly odrůdy Pálava a Aurelius. Dolní Věstonice jako významné archeologické naleziště Věstonické Venuše nelze vynechat. Dle internetové stránky Vína z Moravy, vína z Čech (2023c) informační panely ve Věstonicích návštěvníky seznamují s historií obce, a kromě samotných panelů se ve vesnici nachází i archeologická expozice. Věstonická Venuše rozhodně není jediným lákadlem proč Dolní Věstonice navštívit. Na přelomu 16. a 17. století se totiž v obce objevili a usadili takzvaní habáni, kteří se často také označují jako novokřtění. Po těch zbyli ve Věstonicích sklepy, které se dochovaly dodnes. Další zastávkou této stezky je vesnice Pavlov, kde se kromě moderního Archeoparku nachází také velké množství architektonických památek. Díky těmto památkám lze označit Pavlov za jednu z nejzachovalejších vinařských obcí a díky tomu je taktéž památkovou rezervací, jak uvádí stránka Vína z Moravy, vína z Čech (2023c). Návštěvníci by v Pavlově neměli zapomenout také na Dívčí hrady, které jsou taktéž vyhledávaným turistickým cílem. Informační panely nacházející se v Pavlově návštěvníkům představují ekologické producenty hroznů a taktéž certifikovaného biovína. Poslední zastávkou této vinařské naučné stezky je vesnice Klentnice, která se nachází přímo pod zříceninou Sirotčího hradu (Obůrková, 2013).

Poslední vinařskou naučnou stezkou, která se v této podoblasti nachází je Naučná stezka Pavlovské vinice a vinné sklepy. Internetová stránka Vína z Moravy, vína z Čech (2023a) stezku charakterizuje jako tří kilometrovou trasu, na které

se nachází sedm zastávek. Stezku dále popisuje webová stránka Vinaři Pavlov (2023) která uvádí, že na trase stezky se návštěvníci seznámí s místními viničními tratěmi, s historií pavlovského vinařství a také s odrůdami, které se v okolí Pavlova nejčastěji pěstují. Informační panely, které se na stezce nachází, obsahují informace o samotné obci Pavlov a o jejích vinařích, dále o viničních tratích a odrůdách pěstovaných bílých vín, o historii pěstování vína v Pavlově, o krajině Pálavy, a nakonec informace o viničních tratích, na kterých jsou pěstovány červené odrůdy.

4.2 Vinařské akce v Mikulovské vinařské podoblasti

Mikulovská vinařská podoblast je na akce podporující vinařskou turistiku opravdu bohatá. Mikulovská vinařská podoblast má sice nejméně vinařských obcí, ale v pořádaní vinařských akcí rozhodně nezaostává. Největším lákadlem v této oblasti je Pálavské vinobraní, které každý rok navštíví i 40 000 tisíc návštěvníků.

Kromě Pálavského vinobraní se v Mikulově dále koná, jak Obůrková (2013) uvádí například Výstava vín Mikulovské podoblasti, která se koná v březnu a následně se koná ještě jedna přímo v termínu vinobraní na mikulovském zámku. Dále zmiňuje Mikulovské vinné trhy či Mikulov Gourmet Festival, který se zaměřuje na tradiční moravské pokrmy, které přetváří a představuje v moderním provedení v kombinaci s moravskými víny. Tento již bohatý seznam akcí Dudák (2013) doplňuje o výčet několika dalších. Například lze dále zmínit Dny otevřených sklepů v Mikulově, Tour de Burčák, Ochutnávky vín nebo Martinský křest vín.

Valtice jsou naopak známé tím, že se zde nachází Salon vín České republiky. Obůrková (2013) toto místo charakterizuje jako stálou degustační expozici těch nejlepších českých a moravských vín. Vína, která se umísťují do salonu, jsou každý rok jiná a jejich výběr probíhá v rámci nejvýznamnější národní soutěže vín České republiky. Výběr vín není jednoduchý a přihlášení vína do soutěže je ještě náročnější. Obůrková (2013) uvádí, že přihlášená vína musí být vyrobena pouze z domácích hroznů a před samotným přihlášením musí projít řadou nominačních

výstav. Po soutěži je v degustační expozici vystavena přesně sto vzorků, které v soutěži zvítězily. Na Salonu je prestižní to, že každý vinař, kterému se podaří dostat svůj vzorek do degustační expozice, následně obdrží právo na označení láhvi známkou Salon vín České republiky. Kromě Salonu vín, který je největším lákadlem, je ve Valticích také možné navštívit, dle Dudáka (2011), Valtický košť, Den Valtických sklepů, vinné trhy nebo také vinařské slavnosti. Jak je zvykem, tak i ve Valticích se v říjnu koná vinobraní. Kromě vinobraní je možné se zúčastnit i Týdne valtických burčáků.

Další významnou a vyhledávanou vinařskou kulturní akcí je Festival Sedleckých vín, který je specifický tím, jak uvádí internetová stránka Národního vinařského centra (2023a), že se zde neplatí žádné vstupné. Návštěvníci platí pouze za ochutnání vín, která si návštěvníci vybírají sami. Jak dále uvádí, průběh festivalu je doplněn i o kulturní program a pro návštěvníky je zajištěno i občerstvení. Na festivalu návštěvníci mohou ochutnat vína přívlastková, archivní, ledová nebo dokonce i slámová.

Vinařskou akcí oblíbenou v podstatě na celém území jižní Moravy jsou otevřené sklepy. V Mikulovské vinařské podoblasti se takových akcí koná hned několik. V Pavlově, Dolních Dunajovicích a v obci Březí se mohou návštěvníci během celého léta setkat s Letními otevřenými sklepy, jak popisuje edice Krajem vína (2023). V podstatě se jedná o službu, kdy je ve výše zmíněných obcích otevřený vždy alespoň jeden sklípek, do kterého mohou návštěvníci nahlédnout. Edice (2023) dále uvádí, že sklepy jsou otevřeny vždy od pátku do neděle. V Pavlově je také možné navštívit Den otevřených sklepů. Jak dále edice uvádí, tento den se koná vždy poslední listopadovou sobotou, kdy je otevřeno celkem 14 pavlovských sklepů. Dále zmiňuje, že za touto akcí stojí vinaři z vinařského spolku VINITORES PALAVIENSIS, který sídlí právě v Pavlově. Poslední zmíněnou akcí jsou Novosedelské sklepy open, které se pravidelně konají v červnu a v září. Internetová stránka Novosedelské sklepy (2023a) uvádí přesné daty, a to 17. června a 16. září. Na té samé stránce lze nalézt seznam vinařů, od kterých bude možno ochutnat vzorky (2023b). Edice Krajem vína (2023) doplňuje, že pro návštěvníky

bývá otevřeno až 14 sklepů s celkem 80 víny, která budou moci návštěvníci ochutnat. Edice dále uvádí, že otevřené sklepy jsou doplněny i o doprovodný program, ze kterého lze vypíchnout například cimbálovou muziku, taneční zábavu, velkou nabídku občerstvení či výstavu historického vinařského nářadí.

4.2.1 Pálavské vinobraní

Pálavské vinobraní je zřejmě největší kulturní akcí zaměřenou na vinařskou turistiku, která se koná v Mikulovské vinařské podoblasti vždy druhý zářijový víkend. V roce 2023 se bude konat její již 76. ročník.

Mikulov se vždy v tento druhý zářijový víkend promění v město plné vína, života a hudby. Program vinobraní je vždy od pátku do neděle a většinou zaplní celé centrum města. Program lze najít takřka na každém místě. Hlavní části programu se nachází na náměstí a v amfiteátru, ale nelze opomenout zámecký program či program ve vinařském městečku, kde kromě vína hraje každoročně i cimbálová muzika. Jak uvádí edice *Krajem vína (2023)*, návštěvníci mají možnost během vinobraní ochutnat až 700 vzorků vín, které se účastní Národní soutěže vín. Během vinobraní probíhá na mikulovském zámku nominační soutěž Mikulovské vinařské podoblasti a vína se ucházejí o titul Salon vín ČR.

Jak zmiňuje Obůrková (2013) vinobraní vzniklo jako oslava pro Jana z Lichtenštejna, tehdejšího mikulovského pána, kterému se v roce 1403 povedlo dostat na svobodu českého krále Václava IV., který byl toho roku vězněn ve vídeňském vězení.

4.3 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření probíhalo o víkendu 9. – 11.9.2022, kdy se konal 75. ročník Pálavského vinobraní v Mikulově.

Celkem bylo na vinobraní rozdáno přibližně 400 dotazníků, návratnost byla 203 dotazníků. Těchto 203 vyplněných dotazníků bylo následně označeno za platné a poté byly dále vyhodnocené. Platné dotazníky byly ty, u kterých byly zodpovězeny všechny otázky. Vzorek se nedá považovat za reprezentativní, neboť by bylo potřeba mnohem více odpovědí vzhledem k tomu, že účast na Pálavském vinobraní se pohybuje ve vyšších desetitisících.

Dotazník byl zpracován prostřednictvím Google formuláře. Mezi respondenty byl poté dotazník distribuován prostřednictvím tištěných QR kódů s odkazem na dotazník a zároveň byl s respondenty dotazník vyplňován prostřednictvím mobilních telefonů přímo na místě. QR kódy byly pro ty respondenty, kteří si chtěli užít program vinobraní nebo neměli v daný moment čas. Dotazníky nebyly distribuovány v papírové formě, neboť elektronická byla vzhledem k náročnosti jednodušší a v této době, kdy každá věková kategorie vlastní mobilní zařízení to bylo nejlogičtější řešení.

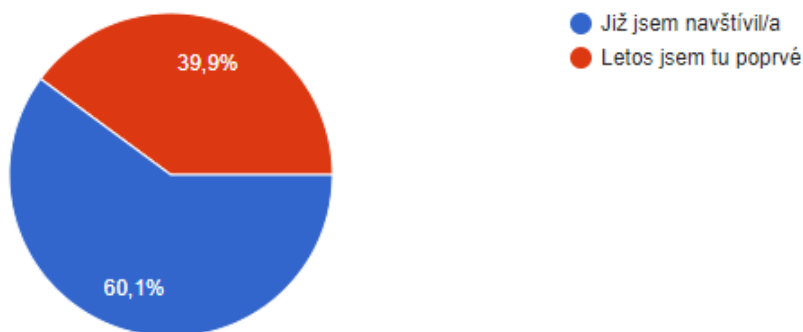
Respondenti byli do dotazníkového šetření vybírání náhodně. Hlavní záměr byl mít alespoň v každé věkové kategorii minimálně jednoho respondenta, aby bylo možné rozlišit názory jiných věkových skupin.

4.4 Zpracování výsledků

Následující část práce je zaměřena na vyhodnocení dotazníkového šetření a na rozbor odpovědí, které respondenti v dotazníkovém šetření poskytli.

Výsledky byly zpracovány v podobě grafů, které vznikly prostřednictvím aplikace Google Forms. Některé grafy musely být předělány prostřednictvím Microsoft Word a některé byly vytvořeny prostřednictvím Microsoft Excel.

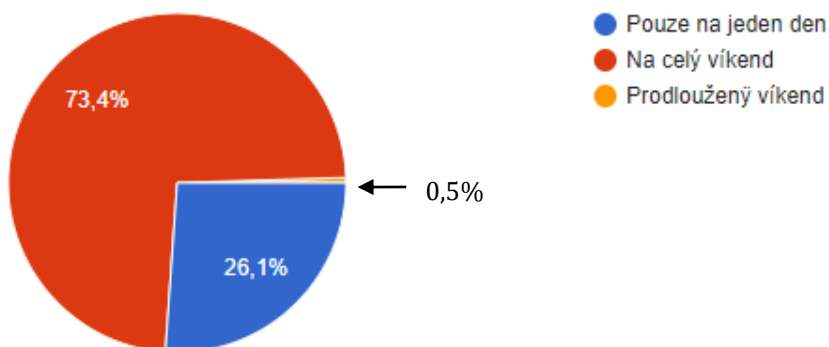
1. otázka: Navštívil/a jste již vinobraní někdy v minulosti?

Graf 1: Návštěvnost vinobraní
(vlastní zpracování)

První otázka dotazníkového šetření se věnovala návštěvnosti. Od respondentů bylo zjištěno, že většina dotázaných již Pálavské vinobraní navštívila, a tudíž se rádi na tuto kulturní akci opětovně vrací. Celkem 60,1 % (122) respondentů odpovědělo, že akci již někdy navštívili, zatímco 39,9 % (81) respondentů uvedlo, že Pálavské vinobraní navštívilo v roce 2022 poprvé.

2. otázka: Na jak dlouho jste přijel/a?

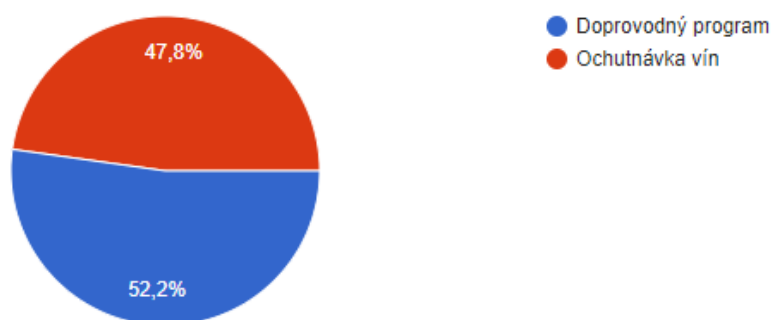

Graf 2: Doba návštěvy
(vlastní zpracování)

Z výsledku druhé otázky je patrné, že poměrná většina respondentů, celkem 73,4 % (149) respondentů, navštívila vinobraní na celý víkend. 26,1 %, což bylo celkem 53 respondentů, uvedlo, že přijeli na Pálavské vinobraní pouze na jeden den. Respondenti neuvedli, zda přijeli na páteční či sobotní program. Jedna odpověď se nedá považovat za validní, neboť nebyla uvedena v možnostech a zároveň se vylučuje s možností „Na celý víkend“. Tuto odpověď vybral jeden

respondent, který odpovídá 0,5 %. Vzhledem k tomu, že vstupenky na jeden den jsou v podstatě stejně drahé jako na celý víkend, tak není překvapivé, že více návštěvníků vybrala možnost „Na celý víkend.“

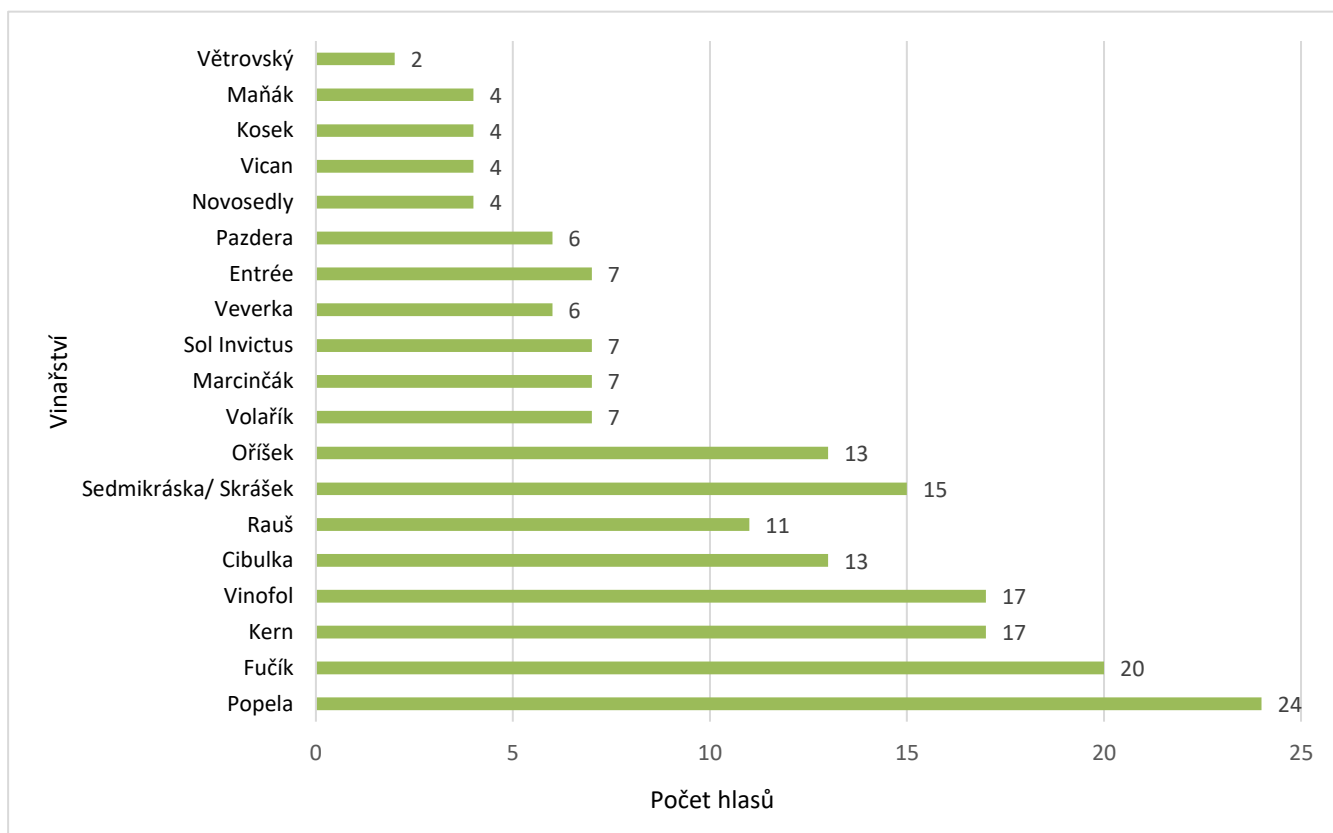
3. otázka: Které části programu dáváte přednost?

Graf 3: Preferovaná část programu
(vlastní zpracování)

U třetí otázky byl výsledek poměrně těsný, ale přesto respondenti více uváděli, že je z programu akce více zajímavý doprovodný program, který se konal jak na náměstí v Mikulově, tak v mikulovském amfiteátru. Doprovodný program vybralo celkem 52,2 % (106) respondentů a ochutnávku vín vybralo 47,8 % (97) respondentů.

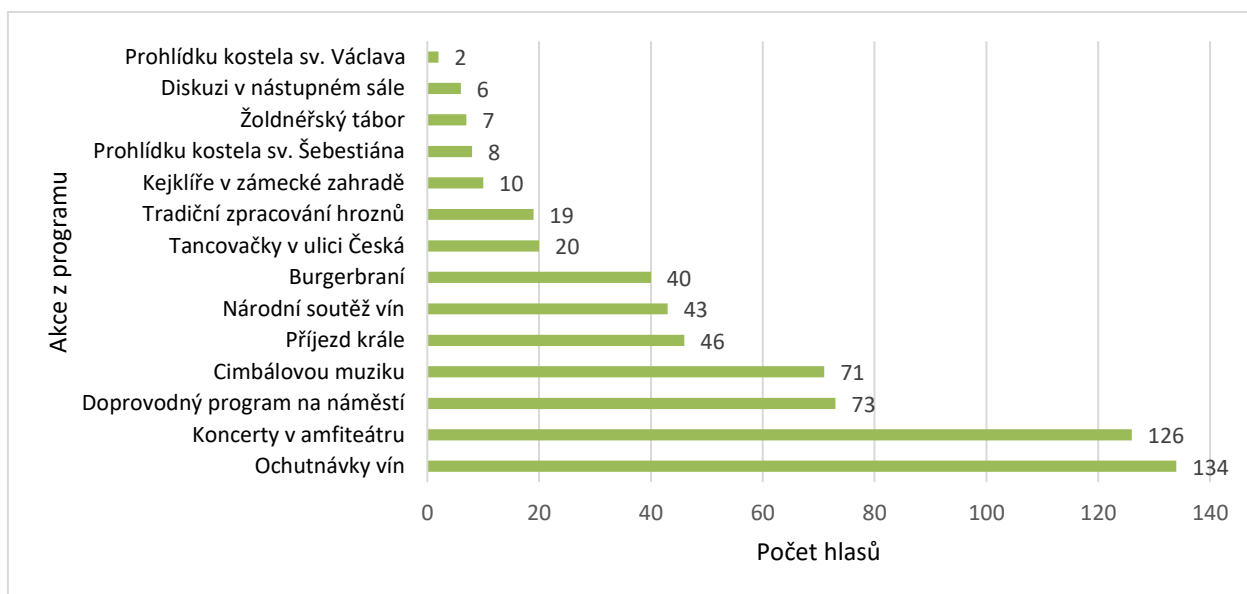
4. otázka: Které vinařství z vinobraní byste zvolili jako nejlepší?

Graf 4: Nejlepší vinařství
(vlastní zpracování)

V otázce č. 4 měli respondenti odpovědět sami. Bohužel na webových stránkách Pálavského vinobraní nebyla vypsaná všechna vinařství, která měla na vinobraní stánek, proto nebylo úplně možné vytvořit v dotazníku zaškrtačací možnost se všemi vinařstvími. Proto se některé odpovědi nedaly považovat za validní, neboť zmíněná vinařství byla špatně napsaná či respondenti jako odpověď uvedli „Nevím“ či otázku vyplnili s pomlčkou. Avšak tyto respondenti správně vyplnili zbytek dotazníkové šetření, takže není možné celý jejich dotazník vyhodnotit jako neplatný. Ne všichni respondenti ale otázku zodpověděli špatně, takže většina odpovědí je validních. Nicméně, nejvíce zmiňované vinařství bylo vinařství Popela, které vyplnilo celkem 24 respondentů. Hned po něm následovalo vinařství Fučík s 20 respondenty. Následně Kern (17 respondentů), Vinofol (17 respondentů), Sedmikráska (přejmenované vinařství Skrášek, 15 respondentů), Cibulka (13 respondentů), Oříšek (13 respondentů) a Rauš (11 respondentů). Zbýlá vinařství mají pod 10 respondentů.

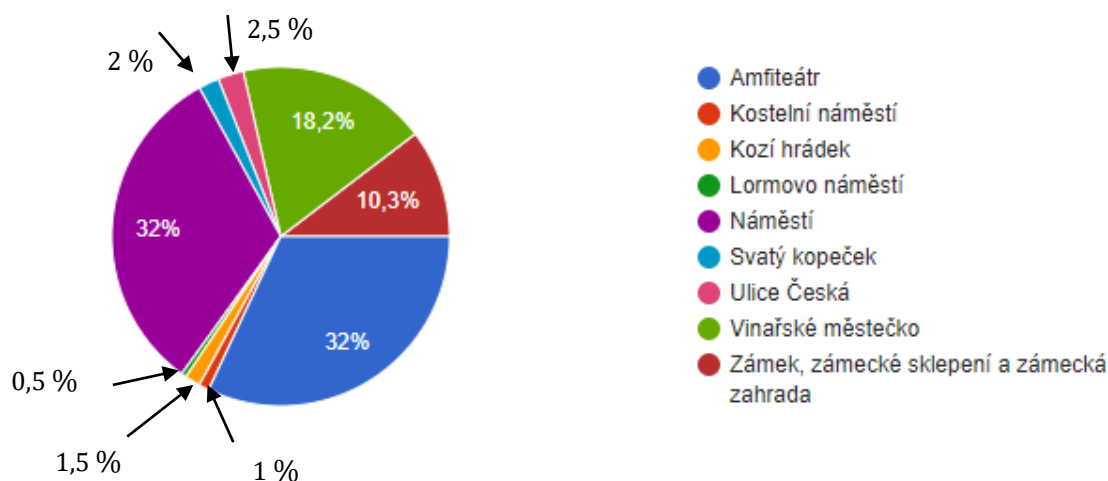
5. otázka: Které tři akce z programu považujete za nejlepší?

Graf 5: Nejlepší akce z programu
(vlastní zpracování)

Respondenti si během odpovídání na otázku č. 5 mohli vybrat tři akce z programu, které buď oni sami během vinobraní navštívili nebo se jim alespoň zdáli na programu zajímavé. Z otázky č. 5 tedy následně vyplývá, že mezi respondenty měly největší úspěch ochutnávky vín, které si jako jednu ze svých tří možností vybralo 134 respondentů. Ochutnávky vín se konaly jak ve vinařském městečku pod náměstím, tak na samotném náměstí, a dokonce i v amfiteátru, kde měla vinařství stánky. Největší koncentraci návštěvníků ale zaznamenalo vinařské městečko, kde se taktéž nacházelo nejvíce vinařství se svými stánky. Dalším oblíbeným bodem z programu byly koncerty v amfiteátru, které zaškrtno 126 respondentů. Respondenti dále zvolili doprovodný program na náměstí (73), kde se konala nejrůznější vystoupení, včetně cimbálové muziky. Cimbálovou muziku zaškrtno celkem 71 respondentů, a kromě náměstí bylo možné si jí poslechnout taktéž i ve vinařském městečku. Jako další měl mezi respondenty úspěch příjezd krále (46), následovaný národní soutěží vín (43), která se konala na zámku v Mikulově. Jako poslední často volenou položkou bylo Burger braní, které bylo atraktivní pro 40 respondentů. Burger braní byla občerstvovací zóna na vinobraní, která se ale oproti minulému ročníku velmi rozrostla a návštěvníkům poskytla poměrně širokou škálu možného občerstvení.

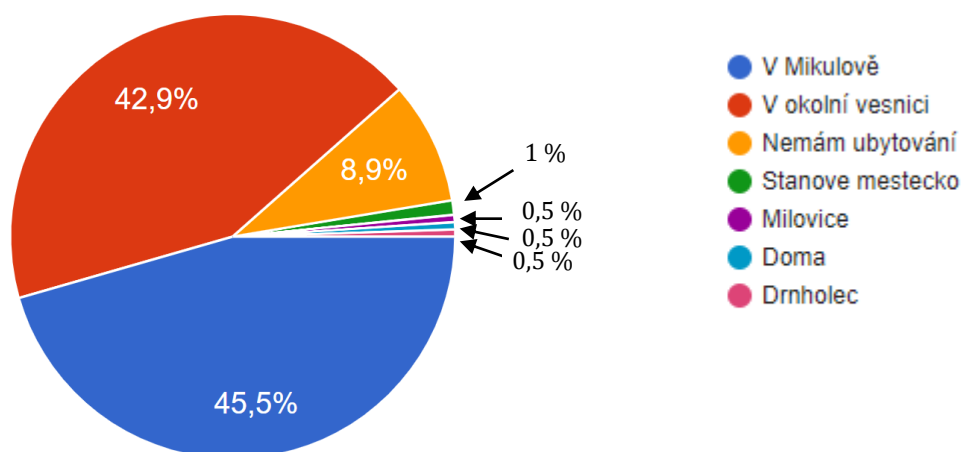
6. otázka: Kde se Vám program líbil nejvíce?

Graf 6: Nejoblíbenější místa
(vlastní zpracování)

Otázka č. 6 byla zaměřena na atraktivnost programu. Co se samotné zajímavosti programu týče, nejvíce uváděn byl program v amfiteátru a program na náměstí. Obě tyto položky zvolilo celkem 32 % (65) respondentů, nelze tedy přesně určit, na kterém místě byl program lepší. Samozřejmě největší část programu je rozložena mezi náměstí a amfiteátr, takže není velmi překvapivé, že obě místa byla zvolena stejným počtem respondentů. Následně v pořadí bylo zvoleno vlnařské městečko, které vybralo 18,2 % (37) respondentů. Další byl zvolen program na zámku, kam spadal program i v zámeckém sklepení a zámecké zahradě. Tato část programu byla zvolena 10,3 % (21) respondenty. Zbytek míst programu vybralo méně než 10 respondentů. Program, který se konal v ulici Česká zvolilo 2,5 % (5) respondentů. Svatý kopeček byl potom zvolilo 2 % (4) respondentů. Kozí hrádek vybralo 1,5 % (3) respondentů. Kostelní náměstí bylo zvoleno 1 % (2) respondentů. Nejméně respondentů zvolilo Lormovo náměstí, přesněji 0,5 % (1) respondentů. Na těchto posledních dvou místech nebyl program pro návštěvníky dostatečně atraktivní.

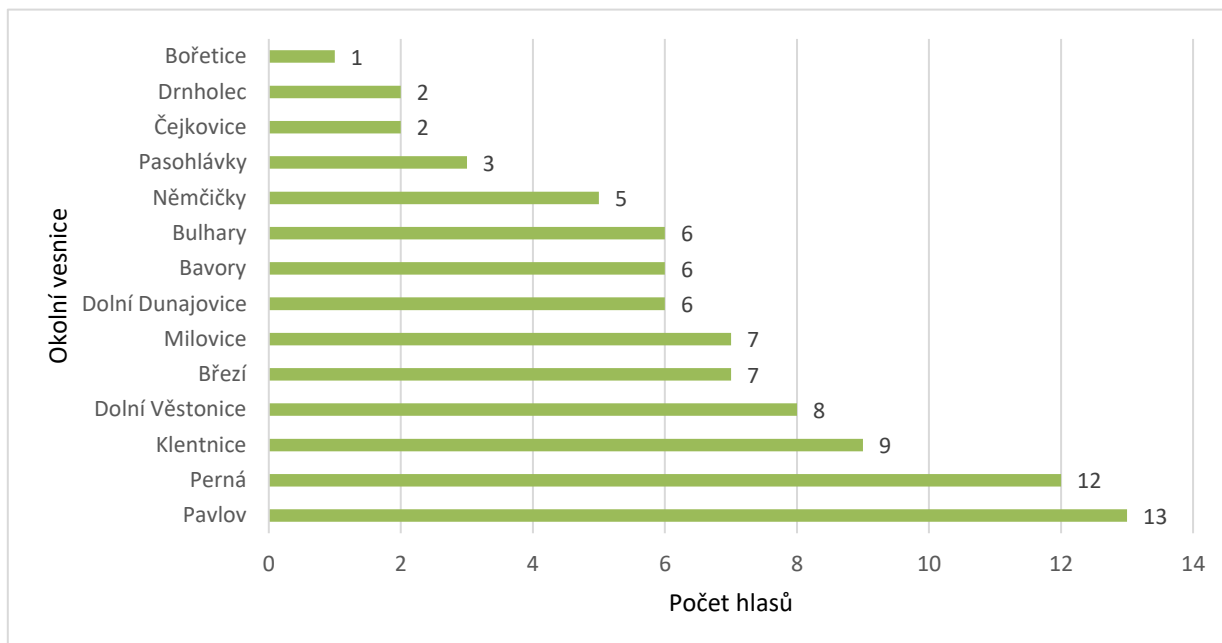
7. otázka: Pokud jste přijel/a na celý víkend, kde jste ubytováni?

Graf 7: Ubytování
(vlastní zpracování)

Na otázku č. 7 odpovědělo pouze 191 respondentů. Bohužel odpovědi „Drnholec“, „Doma“ a „Milovice“ se nedají považovat za korektní odpovědi na danou otázku, tudíž nejsou validní. Každá z těchto odpovědí je zastoupena 0,5 %, to znamená, že na danou otázku takto odpověděl u každé zmíněné možnosti pouze jeden respondent. Respondenti pravděpodobně nečekali, že se další otázka bude zaměřovat na okolní vesnice, a proto byla nesprávně zodpovězená. U respondentů byla nejčastěji vybírána odpověď „Mikulov.“ Tato možnost byla zvolena 45,5 % (87) respondentů. Možnost „V okolní vesnici“ zvolilo 42,9 % (82) respondentů, takže rozdíl není tak markantní. 8,9 % (17) respondentů uvedlo, že ubytování nemá a 1 % (2) respondentů odpovědělo, že jsou ubytováni ve stanovém městečku. Stanové městečko nebylo uvedeno jako možnost v odpovědích z toho důvodu, že se stále jedná o ubytování v Mikulově. 12 respondentů na otázku neodpovědělo.

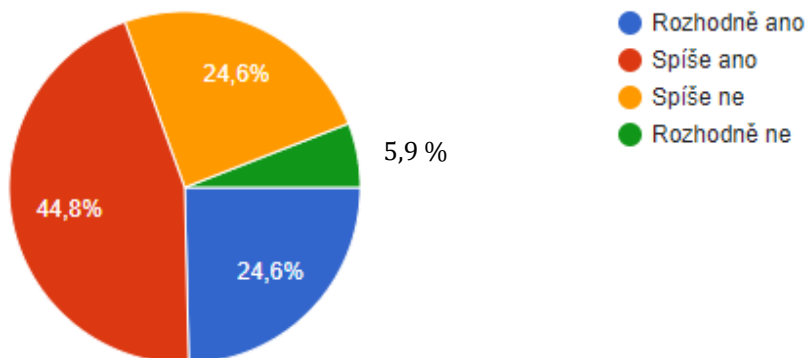
8. otázka: Pokud jste ubytováni v okolní vesnici, ve které?

Graf 8: Ubytování v okolních vesnicích
(vlastní zpracování)

Na tuto otázku odpovědělo 87 respondentů, 116 otázku vynechalo jako nezodpovězenou. Je možné, že některý z respondentů zaškrtl možnosti v dotazníkovém šetření chybně, neboť počty respondentů nejsou totožné jako počty respondentů z předchozí otázky. Nejvíce respondentů vyplnilo jako místo svého pobytu Pavlov, a to celkem 13 respondentů. 12 respondentů uvedlo Pernou, 9 respondentů uvedlo Klentnici, 8 respondentů uvedlo Dolní Věstonice, 7 respondentů uvedlo Březí, 7 respondentů uvedlo Milovice, 6 respondentů uvedlo Dolní Dunajovice, 6 respondentů uvedlo Bavory, 6 respondentů uvedlo Bulhary, 5 respondentů uvedlo Němčičky, 3 respondenti uvedli Pasohlávky, 2 uvedli Čejkovice a taktéž 2 uvedli Drnholec a pouze jeden respondent uvedl Bořetice. Tato otázka byla do dotazníkového šetření zařazena z toho důvodu, že během Pálavského vinobraní jsou ubytovací kapacity v Mikulově zcela vyčerpány. V návaznosti na to si účastníci často vybírají ubytování, které se nachází v těsné blízkosti Mikulova. Mimo jiné byla tato otázka zařazena taktéž z toho důvodu, že do většiny z těchto obcí je během Pálavského vinobraní zajištěna autobusová doprava. Zajímavé je, že 2 respondenti využili možnosti „Jiné“ a zapsali jako svou odpověď Čejkovice, které se v blízkosti Mikulova nenachází.

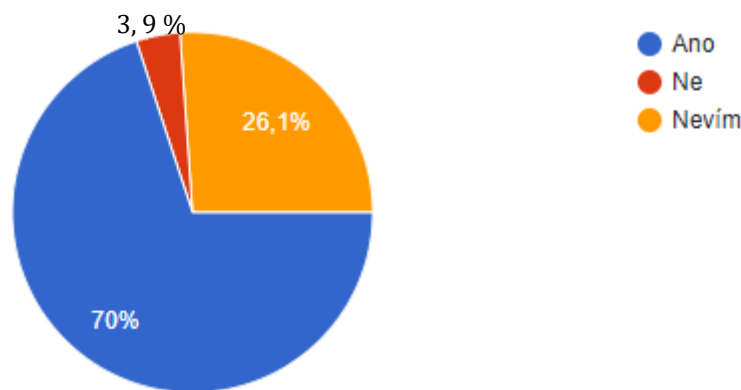
9. otázka: Myslíte, že je vstupné na vinobraní přiměřené?

Graf 9: Vstupné
(vlastní zpracování)

Tato otázka byla zvolena z toho důvodu, že na 75. ročník Pálavského vinobraní byla vstupenka dražší o 300 Kč než na předchozím ročníku, kdy stála vstupenka 500 Kč. Cenový rozdíl je tedy poměrně zřejmý a nárůst ceny překvapil nejednoho účastníka Pálavského vinobraní. Celkem 44,8 % (91) respondentů zaškrtno možnost „spíše ano“ vzhledem k výši vstupného na vinobraní. Možnosti „rozhodně ano“ a „spíše ne“ byly obě zaškrtnuty 24,6 % (50) respondenty. 5,9 % (12) respondentů vybralo možnost „rozhodně ne“. Vývoj cen vstupenek na Pálavské vinobraní se nyní rok od roku zvyšuje, tudíž není překvapení, že si respondenti vybrali i poslední možnost. Na rok 2023, jak lze zjistit z webových stránek Pálavského vinobraní (2023), byla stanovena výše vstupného 850 Kč. Tato cena také ale platí jenom do 30.6.2023, poté se vstupné zvyšuje na 1 000 Kč a od 1.9. je cena dokonce 1 100 Kč.

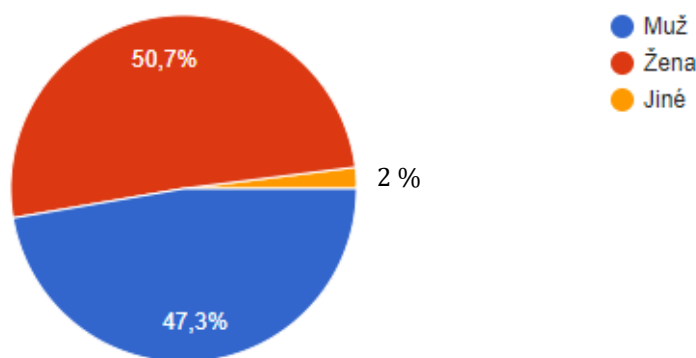
10. otázka: Plánujete příští rok vinobraní zase navštívit?

Graf 10: Návštěva vinobraní příští rok
(vlastní zpracování)

I přes vyšší cenu vstupenek, která se zvedla jak v roce 2022, tak i 2023, uvedlo přesně celých 70 % (142) respondentů, že mají v plánu navštívit vinobraní i v následujícím roce. 26,1 % (53) respondentů zaškrtno odpověď „nevím.“ Tito respondenti se většinou rozhodují podle programu, který je na stránkách Pálavského vinobraní zveřejňován přibližně na konci března. Nakonec, 3,9 % (8) respondentů uvedlo, že vinobraní v příštím roce nenavštíví. Respondenti, kteří byli dotazováni přímo během konání vinobraní uvedli, že toto rozhodnutí učinili na základě ceně vstupného.

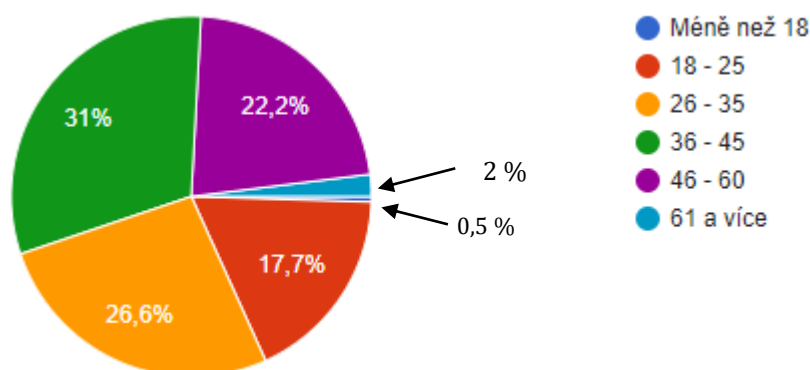
11.otázka: Pohlaví respondentů

Graf 11: Pohlaví respondentů
(vlastní zpracování)

Z 203 respondentů, kteří se účastnili dotazníkového šetření zaškrtno 50,7 % (103) jako své pohlaví „žena“. 47,3 % (96) respondentů zaškrtno pohlaví „muž“ a 2 % (4) respondentů vybralo možnost „jiné“. Během šetření se zdálo, že pohlaví účastníků budou více vyrovnané, neboť většina dotázaných se účastnila vinobraní v páru.

12.otázka: Věk respondentů

Graf 12: Věk respondentů
(vlastní zpracování)

Co se věku respondentů týče, nejpočetnější skupinou je věková kategorie 36–45 kterou zastupuje celkem 31 % (63) respondentů. 26,6 % (54) respondentů vybralo věkovou kategorii 26–35. Věkovou kategorií 46–60 zastupuje 22,2 % (45) respondentů. Další věkovou skupinou byla skupina 18–25, kterou si zvolilo 17,7 % (36) respondentů. Nejméně početné byly věkové skupiny 61 a více, kterou zvolila 2 % (4) respondenti, a skupina méně než 18, kterou zvolil pouze jeden respondent, což odpovídá 0,5 %. To, že pouze jeden respondent byl v nejnižší věkové kategorii překvapivé není. Ačkoliv je program vinobraní vhodný i pro mladší generace, hlavní důvod návštěvy pro většinu účastníků jsou přeci jen ochutnávky vín, které pro účastníky mladší 18 let nejsou možné.

4.5 Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření vyplývá, že Pálavské vinobraní je velmi atraktivní kulturní akce, kam se většina návštěvníků každoročně vrací a zároveň je stále atraktivní pro nové návštěvníky. Dotazníkové šetření ukazuje, že i přes to, že má Pálavské vinobraní návštěvnost menší než třeba Znojemské historické vinobraní, tak je stále velmi vyhledávané a oblíbené a především, znovu navštěvované.

Z dotazníku je taktéž patrné, že většina respondentů zůstává na Pálavském vinobraní celý víkend a pouze pár jednotlivců volí jednodenní návštěvu vinobraní. Dále je zřejmé, že respondenty zajímá jak doprovodný program, tak ve skoro stejném množství si užívají ochutnávky vín. Co se programu vinobraní týče, respondenti zvolili jako nejlepší ochutnávky vín, následované koncerty v amfiteátru, dále respondenti zvolili příjezd krále na náměstí a cimbálovou muziku. To jsou také v celkovém hledisku akce, za kterými přijíždí do Mikulova největší množství návštěvníků.

Respondentům přišel program nezajímavější v amfiteátru a náměstí. Není to překvapivý závěr, vzhledem k tomu, že se na těchto dvou lokacích odehrává ten nejdůležitější program vinobraní.

Z dotazníkového šetření bylo taktéž zjištěno, že většina respondentů, celkem 45,5 %, využilo během Pálavského vinobraní ubytovací kapacity přímo v Mikulově, kde se vinobraní koná. O něco méně respondentů, 42,9 %, v dotazníkovém šetření uvedlo, že využilo ubytovací kapacity mimo Mikulov. Od respondentů ubytovaných mimo Mikulov byla nejvíce zmiňována obec Pavlov, následně obec Perná, Klentnice, Dolní Věstonice, kam je během Pálavského vinobraní zavedena autobusová doprava.

Co se věku respondentů týče, je z dotazníkového šetření zřejmé, že Pálavské vinobraní je navštěvováno zejména věkovou skupinou 36–45 let (31 %),

následovaná věkovou skupinou 26–35 let (26,6 %) a třetí nejpočetnější skupinou tvořili návštěvníci ve věkovém rozmezí 46–60 let (22,2 %).

5 Shrnutí výsledků

Na základě výzkumných otázek a dotazníkového šetření byly zjištěny následující skutečnosti, které jsou popsány dále v kapitole. V rámci toho, že vzorek dotazníkového šetření nebyl reprezentativní, bylo by potřeba pro přesnější analýzu provést rozsáhlejší dotazníkové šetření či přímo řízené rozhovory s účastníky a pořadateli vinobraní či s turistickým informačním centrem v Mikulově.

Výzkumná otázka č. 1: Je pro účastníky Pálavského vinobraní 2022 atraktivnější doprovodný program nebo degustace vín?

- **Podotázka:** Převažují v programu Pálavského vinobraní 2022 více akce zaměřené na kulturní vystoupení nebo na gastro turistiku?

Odpovědi na tuto otázku byly čerpány z dotazníkového šetření, konkrétně se jednalo o otázku č. 3 a následně i otázku č. 5. Z otázky č. 3 je patrné, že mezi respondenty byl oblíbenější doprovodný program. Otázka byla zvolena na základě Kotíkové (2013) dle které jsou velké kulturní akce jsou doprovázeny kulturním programem. Výsledky dotazníkového šetření byly ale velmi těsné, takže není úplně jednoznačné, zda návštěvníci jezdí na vinobraní především za kulturním programem.

Další možnou odpověď na otázku lze čerpat z otázky č.5, kde byla mezi respondenty nejčastěji vybírána možnost „ochutnávky vín“, čímž je v rozporu s předchozím tvrzením. Lze tedy říct, že mezi doprovodným program a degustacemi vín v podstatě není žádný rozdíl, neboť během konání akce jdou obě možnosti ruku v ruce.

Na podotázku odpovídá též otázka č. 5, ve které jsou vypsány hlavní části programu a místa jejich konání. Gastro turistiku v programu zastupují pouze 3 akce, a to sice ochutnávky vín, burgerbrání a Národní soutěž vín.

Zbytek programu je zaměřen na kulturní vystoupení anebo návštěvu historických památek.

Výzkumná otázka č. 2: Jaké produkty vinařské turistiky přispívají atraktivitě Mikulovské vinařské podoblasti?

Odpověď na druhou výzkumnou otázku vycházela především z teoretických východisek více popsaných v praktické části práce. V podstatě se dá říct, že Mikulovská vinařská podoblast nabízí širokou škálu produktů vinařské turistiky. Ať už se jedná o trasy Moravských vinných stezek nebo o nabitý kalendář vinařských akcí.

Přesněji se jedná o následující produkty – otevřené sklepy v Pavlově, Mikulově, Dolních Dunajovicích, Březí a Novosedlech. Kromě Pálavského vinobraní se v podoblasti koná také vinobraní ve Valticích, kde se mimo vinobraní koná i Valtický košť, vinařské slavnosti nebo Den Valtických sklepů. Specifikou akcí pro podoblast je Festival Sedleckých vín, kde se neplatí vstupné, a přesto se zde nachází pestrý doprovodný program.

Moravské vinné stezky a vinařské naučné stezky jsou dalšími produkty vinařské turistiky, které jsou lákadlem pro návštěvníky. Podoblast má sice stezek méně než ostatní podoblasti, ale za to tyto stezky protínají to nejvíc dechberoucí okolí Pavlovských vrchů.

Ze šetření je jasné, že Mikulovská vinařská podoblast má hned několik produktů, díky kterým se rozvíjí a podporuje vinařská turistika. Pálavské vinobraní ale přesto zůstává tou nejvýznamnější akcí, za kterou každoročně přijíždí do oblasti desetitisíce návštěvníků a vinařských nadšenců.

Výzkumná otázka č. 3: Jakou částku jsou účastníci Pálavského vinobraní ochotni zaplatit za vstupné?

- **Podotázka:** Je pro návštěvníky důležitější zakoupit permanentku na celý víkend nebo pouze na jeden den?

Výzkumná otázka č. 3 se věnovala problematice vstupného. Na výši vstupného byla zaměřena i otázka č. 9. Otázka byla zvolena z toho důvodu, že vstupné na Pálavské vinobraní bylo oproti minulým letem poměrně markantně zvýšeno. V roce 2021 stála vstupenka koupená v první vlně 500 Kč, v roce 2022 byla částka zvednuta již na 800 Kč a pro rok 2023 se pořadatelé rozhodli částku zvýšit ještě o 50 Kč, a to sice na 850 Kč. I přes výši vstupného odpověděla většina respondentů kladně, ve smyslu, že se jim vstupné zdá přiměřené. Bohužel se našli i respondenti, kteří s výší vstupného v dotazníkovém šetření nesouhlasili a je tedy otázkou, zda se budou účastnit dalších ročníků vinobraní.

V návaznosti na podotázku je důležité zmínit, že jednodenní vstupné na Pálavské vinobraní stojí tento rok pouze o 50 Kč méně než permanentka na celý víkend, to znamená 800 Kč. I přes to, že vstupenka na jeden den stojí skoro stejně jako vstupenka na celý víkend, tak celkem 53 respondentů odpovědělo na otázku č. 2 v dotazníkovém šetření, že přijeli pouze na jeden den. Na druhou stranu celkem 149 respondentů odpovědělo, že přijelo na celý víkend. Dá se tedy předpokládat, že je pro účastníky důležitější, a především výhodnější, zakoupit si permanentku na celý víkend.

Výzkumná otázka č. 4: Je účastníky využíváno více ubytování přímo v místě konání akce nebo v blízkém okolí?

Na tuto výzkumnou otázku odpovídaly otázky č. 7 a č. 8. Otázka byla zvolena z toho důvodu, že ubytovací kapacity v Mikulově jsou během konání vinobraní naprosto vyčerpány. V návaznosti na to pořadatelé akce každoročně zřizují autobusovou dopravu, která rozváží účastníky do obcí, které se nachází v okruhu zhruba 15 kilometrů od Mikulova. Celkem 87 respondentů vybralo v otázce č. 7 jako

možnost ubytování „Mikulov.“ O pouhých 5 respondentů méně (82) měla možnost „V okolní vesnici.“ Dotazníkové šetření tedy poukázalo na fakt, že poměrně dost respondentů během konání Pálavského vinobraní využívá ubytování mimo Mikulov. I přesto ale stále více účastníků využívá ubytovací kapacity přímo v Mikulově.

Otázka č. 8 byla zaměřena na okolní vesnice, kde se účastníci ubytovávají nejvíce. Z těchto vesnic byly nejvíce vybírány obce Pavlov a Perná, přičemž se Pavlov nachází přibližně 11 kilometrů od Mikulova a Perná necelých 8 kilometrů.

6 Závěry a doporučení

Cílem práce bylo na příkladu Pálavského vinobraní analyzovat vybrané aspekty produktu cestovního ruchu Mikulovské vinařské podoblasti. K naplnění hlavního cíle sloužily další dílčí cíle, kterými bylo vymezení Mikulovské vinařské podoblasti a její geografická charakteristika, analýza turistických produktů a zjištění názorů návštěvníků na vinařskou turistiku v této vinařské podoblasti prostřednictvím dotazníkového šetření.

Za účelem zodpovězení výzkumných otázek byl proveden primární kvantitativní výzkum, který zahrnoval dotazníkové šetření, které bylo zaměřené na názory účastníků Pálavského vinobraní na akci a vinařskou turistiku.

Třetí kapitola práce byla zaměřena na charakteristiku vinařského cestovního ruchu a jeho definici, společně s historií vinařství a taktéž se věnovala specifikům a předpokladům vinařské turistiky v České republice, bez kterých by nebyl rozvoj vinařské turistiky možný. Následně byly podkapitoly zaměřeny na dělení vína, vinařské stezky, vinařské oblasti, vinařské obce a viniční tratě.

Závěrečná kapitola měla za cíl představit hlavní zkoumanou oblast, Mikulovskou vinařskou podoblast. Kapitola byla stěžejní, protože se v ní byly popsány veškeré informace, které sloužily k naplnění dílčích cílů práce. Byly zkoumány geografické předpoklady podoblasti pro pěstování vinné révy, turistické atraktivity a vinařské akce podoblasti, které přispívají k rozvoji vinařské turistiky. Z dotazníkového šetření byl analyzován potenciál Pálavského vinobraní jako nejvýznamnější vinařské akce Mikulovské vinařské podoblasti. Na základě odpovědí z dotazníkového šetření vyplynulo, že většina účastníků se na Pálavské vinobraní pravidelně vrací. Pozitivní indikátor pro další vývoj akce značí fakt, že celkem 81 respondentů v dotazníkovém šetření uvedlo, že se vinobraní v roce 2022 zúčastnilo poprvé.

Z dotazníkového šetření taktéž vyplynulo, že se během vinobraní každoročně vyčerpají ubytovací kapacity. Ačkoliv se pořadatelé snaží, stanové městečko by mělo být více propagováno, aby se ubytovací kapacity trochu uvolnily a stanové městečko naopak zaplnilo. V dotazníkovém šetření totiž pouze 2 respondenti uvedli stanové městečko jako jejich formu ubytování.

Otázka č. 6 v dotazníkovém šetření byla zaměřena na program. Respondenti si mezi místy v programu nejčastěji vybírali amfiteátr, náměstí a vinařské městečko. Největší část programu se každoročně odehrává právě na těchto místech. Zároveň přesně v těchto místech je největší koncentrace návštěvníků. Pořadatelé by se tedy mohli snažit o to, aby se koncentrace návštěvníků rozložila do více míst.

Pokud by mělo být dotazníkové šetření pro výzkum relevantní, musel by být vzorek mnohem rozsáhlejší. Pořadatelé Pálavského vinobraní by rozhodně měli zvážit uspořádání podobného šetření během konání akce, aby obdrželi od účastníků relevantní zpětnou vazbu. Díky této zpětné vazbě by se mohla akce dále rozvíjet takovým způsobem, aby byla pro návštěvníky více atraktivní a vyhledávaná. Zároveň by také mohla zacílit na nové návštěvníky. Případně by pořadatelé měli zvážit rozdělení programu do dalších míst, která nejsou tolik vytížená.

7 Seznam použité literatury

- [1] Archeopark Pavlov. *Příběh stavby* [online]. 2023 [cit. 13.3.2023]. Dostupné z: <https://www.archeoparkpavlov.cz/pribeh-stavby/t1221>
- [2] BUREŠOVÁ, Pavla a Pavel PAVLOUŠEK. *Vše, co byste měli vědět o víně ...a nemáte se koho zeptat*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4351-6.
- [3] CARLSEN, Jack a Stephen CHARTERS. *Global wine tourism: research, management and marketing*. Cambridge, 2006. ISBN 978-184-5931-704.
- [4] Cesta za vínem. *Pálava – moravská odrůda s více než 60letou tradicí* [online]. 2023 [cit. 9.3.2023] Dostupné z: <https://www.cestazavinem.cz/palava-moravska-odruda-vinne-revy-s-vice-nez-60-letou-tradici-pestovani/>
- [5] ELIÁŠEK, Jan. *Víno a vinařství Moravy a Čech*. Český Krumlov: Vydavatelství MCU, 2020. ISBN 978-80-7339-345-8.
- [6] FLAMIK, Juraj, PARTNERSTVÍ, o.p.s. *Jižní Morava – příběh vinařského regionu: Zpracováno jako malá studie v rámci projektu Otevřené hranice – otevřené sklepy, podpořeného Fondem malých projektů programu Česko-rakouské přeshraniční spolupráce* [online]. 2012 [cit. 9.3.2023]. Dostupné z: http://www.stezky.cz/MVS/media/Grafika/Tiskoviny_pdf/Studie_otevrene_sklepy.pdf
- [7] HALL, C. Michael, Liz SHARPLES, Brock CAMBOURNE a Niki MACIONIS. *Wine Tourism Around the World: Development, management and markets*. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2000. ISBN 07-506-5466-X.
- [8] HAUFT, Jindřich. *Nový breviář o víně*. Praha: SVĚPOMOC, vydavatelský, nakladatelský a obchodní podnik ÚRD, 1988. ISBN 80-7063-034-5.
- [9] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4209-0.
- [10] KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [11] KRUGER, Stefan, Cindy ROOTENBERG a Suria M ELLIS. *Examining the Influence of the Wine Festival Experience on Tourists' Quality of Life* [online]. 2012 [cit. 20.3.2023]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/257664325_Examining_the_Influence_of_the_Wine_Festival_Experience_on_Tourists'_Quality_of_Life
- [12] Mikulov. *Vinařská naučná stezka Stará hora* [online]. 2023 [cit. 6.3.2023] Dostupné z: <https://www.mikulov.cz/turista/vinarske-naucne-stezky/56/vinarska-naucna-stezka-stara-hora>

- [13] Mikulovsko region. Vinařské oblasti [online]. 2023 [cit. 6.3.2023]. Dostupné z: <https://www.mikulovskoregion.cz/cze/db/pruvodce/vinarstvi/vinarske-oblasti.htm>
- [14] Nadace Partnerství. *Mikulovská vinařská stezka* [online]. 2023a [cit. 15.2.2023]. Dostupné z: <https://www.vinarske.stezky.cz/stezka/Mikulovska-vinarska-stezka>
- [15] Nadace Partnerství. *Moravská vinná – Mikulov* [online]. 2023b [cit. 15.2.2023]. Dostupné z: <https://www.vinarske.stezky.cz/stezka/Moravska-vinna-Mikulovska>
- [16] Nadace Partnerství. *O stezkách* [online]. 2023c [cit. 15.2.2023]. Dostupné z: <https://www.vinarske.stezky.cz/o-stezkach>
- [17] Národní vinařské centrum. *Festival sedleckých vín* [online]. 2023a [cit. 20.2.2023]. Dostupné z: <https://www.vinarskecentrum.cz/o-vine/vinarske-akce/143028386-festival-sedleckych-vin>
- [18] Národní vinařské centrum. *Vinařské regiony v ČR* [online]. 2023b [cit. 20.2.2023]. Dostupné z: <https://www.vinarskecentrum.cz/o-vine/vinarske-regiony-v-cr>
- [19] Novosedelské sklepy. *Domů* [online]. 2023a [cit. 14.1.2023]. Dostupné z: <https://www.novosedelskesklepy.cz/>
- [20] Novosedelské sklepy. *Vinaři* [online]. 2023b [cit. 14.1.2023]. Dostupné z: <https://www.novosedelskesklepy.cz/vinari>
- [21] OBŮRKOVÁ, Eva. *Kam za vínem*. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0098-1.
- [22] Pálavské vinobraní. *Vstupenky* [online]. 2023 [cit. 3.2.2023]. Dostupné z: <https://www.palavske-vinobrani.cz/vstupenky>
- [23] PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELEŇKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. přeprac. vyd. Praha: Linde Praha, 2002. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [24] PROKEŠ, Martin. *Development of wine tourism in South Moravia*. Acta Univ. Agric. Silvic. Mendel. Brun. [online]. 2013 [cit. 3.3.2023]. Dostupné z: <https://acta.mendelu.cz/artkey/acu-201307-0086-development-of-wine-tourism-in-south-moravia.php?back=%2Fsearch.php%3Fquery%3Dwine%2Btourism%26sfrom%3D0%26spage%3D30>
- [25] Slavnosti vína. *O akci* [online]. 2022 [cit. 9.3.2023]. Dostupné z: <https://slavnostivinauh.cz/o-akci/>

- [26] Vinaři Pavlov. *Naučná stezka* [online]. 2018 [cit. 17.3.2023]. Dostupné z: <https://www.vinaripavlov.cz/naucna-stezka>
- [27] Vinařský fond, Národní vinařské centrum. *Krajem vína: 2019-2020*. Znojmo: Agentura Bravissimo, 2019. ISBN 978-80-87498-81-1.
- [28] Vinařský fond, Národní vinařské centrum. *Krajem vína: To nejlepší z vinařské turistiky 2023-2024*. Znojmo: Agentura Bravissimo, 2023. ISBN 978-80-88404-08-8.
- [29] Vinařský fond. *Naučná stezka Pavlovské vinice a vinné sklepy* [online]. 2023a [cit. 19.1.2023]. Dostupné z: <https://www.vinazmoravyvinazcech.cz/cs/o-vine/vylety-a-zazitky/vinarske-stezky/mistni-a-naucne-vinarske-stezky/naucna-stezka-pavlovske-vinice-a-vinne-sklepy>
- [30] Vinařský fond. *Naučná vinařská stezka Valtice* [online]. 2023b [cit. 19.1.2023]. Dostupné z: <https://www.vinazmoravyvinazcech.cz/cs/o-vine/vylety-a-zazitky/vinarske-stezky/mistni-a-naucne-vinarske-stezky/naucna-vinarska-stezka-valtice>
- [31] Vinařský fond. *Vinařská naučná stezka Mikulov* [online]. 2023c [cit. 19.1.2023]. Dostupné z: <https://www.vinazmoravyvinazcech.cz/cs/o-vine/vylety-a-zazitky/vinarske-stezky/mistni-a-naucne-vinarske-stezky/vinarska-naucna-stezka-mikulov>
- [32] Vinařský fond. *Vinařská oblast Čechy* [online]. 2023d [cit. 19.1.2023]. Dostupné z: <https://www.vinazmoravyvinazcech.cz/cs/o-vine/pruvodce-vinem/deleni-vina/deleni-podle-regionu/vinarska-oblast-cechy>
- [33] Vinařský fond. *Vinařská oblast Morava* [online]. 2023e [cit. 19.1.2023]. Dostupné z: <https://www.vinazmoravyvinazcech.cz/cs/o-vine/pruvodce-vinem/deleni-vina/deleni-podle-regionu/vinarska-oblast-morava>
- [34] VYSTOUPIL, Jiří a kol. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. ISBN 80-239-7256-1.
- [35] VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-340-7.
- [36] YUAN, Jingxue, Cai LIPING, Alastair MORRISON a Sally LINTON. *An analysis of wine festival attendees' motivations: A synergy of wine, travel, and special events?* [online]. 2005 [cit. 2.12.2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/236595574_An_analysis_of_wine_festival_attendees'_motivations_A_synergy_of_wine_travel_and_special_events

[37] Znalec vín. *Viniční trať* [online]. 2023 [cit. 1.4.2023]. Dostupné z:
http://www.znalecvin.cz/files/2010/03/priloha_254_2010_Sb.pdf

8 Zadání práce

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu

Zadání bakalářské práce

Autor: Veronika Cimermanová
Studium: 12000600
Studijní program: B0413P050030 Management cestovního ruchu
Studijní obor: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
Název bakalářské práce: **Vinařská turistika na příkladu vybrané akce Pálavského vinobraní**
Název bakalářské práce A): Wine tourism in case study of selected event - Pálav wine harvest

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Hlavním cílem bakalářské práce bude na příkladu Pálavského vinobraní analyzovat vybrané aspekty produktu cestovního ruchu Mikulovské vinařské podoblasti. K naplnění hlavního cíle práce budou sloužit následující dílčí cíle:

1. Geografická charakteristika Mikulovské vinařské podoblasti.
2. Pomocí analýzy identifikovat turistické produkty Mikulovské vinařské podoblasti.
3. Zjistit zkušenosti návštěvníků s vinařskou turistikou Mikulovské vinařské podoblasti prostřednictvím dotazníkového šetření.

Struktura práce:

1. Úvod
2. Cíl a metodika práce
 - 2.1. Cíl práce
 - 2.2. Metodika zpracování
3. Teoretická východiska
 - 3.1. Definice a charakteristika vinařské turistiky
 - 3.2. Historie vinařství na území Čech a Moravy
 - 3.3. Specifika a předpoklady vinařské turistiky v České republice
 - 3.3.1. Víno a jeho dělení
 - 3.3.2. Vinařské stezky
 - 3.4. Vinařská oblast Morava
 - 3.4.1. Mikulovská vinařská podoblast
 - 3.4.1.1. Geografické předpoklady pro pěstování vinné révy
4. Praktická část
 - 4.1. Pálavské vinobraní
 - 4.2. Dotazník adresovaný účastníkům Pálavského vinobraní
 - 4.2.1. Výhodnocení dotazníkového šetření
5. Shrnutí a diskuse výsledků
6. Závěry a doporučení
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

1. CARLSEN, Jack a Stephen CHARTERS. *Global wine tourism: research, management and marketing*. Cambridge, 2006. ISBN 978-184-5931-704.
2. DOLEŽAL, Petr. *Lexikon moravského vinařství: historie a současnost pěstování vinné révy na Moravě*. Nový Bydžov: Petr Iva, 2001. ISBN 80-902-7483-8.
3. DŮMEOVÁ, Ludmila et al. *Venkovský cestovní ruch v České republice*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2012. ISBN 978-80-213-2264-6.
4. HAUPT, Jindřich. *Nový breviář o víně*. Praha: SVĚPOMOC, vydavatelský, nakladatelský a obchodní podnik ÚRD, 1988, 336 s.
5. JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4209-0.
6. KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.
7. KRUGER, Stefan, Cindy ROOTENBERG a Suria M ELLIS. *Examining the Influence of the Wine Festival Experience on Tourists' Quality of Life* [online]. 2012. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/257664325_Examining_the_Influence_of_the_Wine_Festival_Experience_on_Tourists'_Quality_of_Life
8. OBŮRKOVÁ, Eva. *Kam za vínem*. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0098-1.
9. PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. přeprac. vyd. Praha: Linde Praha, 2002. ISBN 978-80-7201-880-2.
10. PROKEŠ, Martin. *Development of wine tourism in South Moravia*. Acta Univ. Agric. Silvic. Mendel. Brun. [online]. 2013. Dostupné z: https://acta.mendelu.cz/artkey/acu-201307-0086_development-of-wine-tourism-in-south-moravia.php?back%2Fsearch.php%3Fquery%3Dwine%2Btourism%26from%3D0%26page%3D30
11. VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7.

Zadávací pracoviště: Katedra rekreologie a cestovního ruchu,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Bc. Libor Lněnička, Ph.D.

Oponent: Mgr. David Chaloupský, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 15.10.2022